

Měsíční ídolů

MELANIE GIDEON

AUTORKA BESTSELLERU MANŽELKA 22

Měsíční údolí

MELANIE GIDEON

2017

Copyright © 2016 by Melanie Gideon
Translation © 2017 by Jana Vlčková

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu VALLEY OF THE MOON,
vydaného nakladatelstvím Ballantine Books, New York 2016
přeložila Jana Vlčková
Odpovědná redaktorka: Karin Lednická
Jazykový redaktor: Hana Pušová
Korektorky: Iveta Muchová a Milena Nečadová
Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská a Dušan Žárský
Obálka: Rajka Marišinská
Vydání první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v červnu 2017

ISBN 978-80-7498-218-7

Pro Sarah a Vasanta Gideonovy

Život se musí žít dopředu, ale pochopen může být
jedině zpátky.

Søren Kierkegaard

JOSEPH

Měsíční údolí, Kalifornie
1906

Vůně opečeného chleba s máslem zafungovala jako stroj času. Nastoupil jsem do něj a přenesl se nazpět do roku 1871. Zpátky do Londýna, do kuchyně mého dětství. Zase jsem byl tím zbožňovaným a opečovávaným sedmiletým chlapečkem. Seděl jsem na stoličce a poletovaly kolem mě Polly a Charlotte.

Šlehaly smetanu. Třely vejce. Krájely petržel a tymián. Veselé přitom klevetily. Tváře se jim zardívaly. Ničeho se nebály. Ani myši nebo pavouků. Kšá! A všechny děsivé věci byly pryč.

„Ještě sušenky, prosím,“ škemral jsem a zvedl prázdný talíř.

„Kdepak,“ zavrtěla hlavou moje matka. Zrovna zadělávala těsto. Otřela si čelo hřbetem ruky. „Už jsi měl dost.“

Kdybyste v té chvíli vešli do kuchyně, nenapadlo by vás, že je to paní domu, jež pracuje spolu se služebnictvem. Moje matka, Imogene Widger Bellová, byla jedinou dcerou probouzeče. Její otec si na živobytí vydělával tím, že vstával ve

tři hodiny v noci, aby klepal na okna svých zákazníků a budil je jako lidský budík. Moje matka šla ve dvanácti letech do služby. Byla vždy dobře naladěná, pracovitá a bystrá, a tak není divu, že rychle povýšila z prادلeny na umývačku nádobí a z pomocnice v kuchyni na druhou kuchařku. Když jí bylo šestnáct, seznámila se s mým otcem, Edwardem Bellem (synem zahradníka). Zrovna si venku na kamenné zídce doprávala chvilku oddechu. Nastavovala tvář hřejivému slunci a opájela se vůni kvetoucích jabloní s vědomím, že odpoledne na ni čeká stříbro, které je třeba vyleštit. Zatímco on, pomocník správce, vězel po kolena v ostružině a zoufale si přál proniknout do vyšších kruhů.

Byl mojí matkou úplně posedlý, proto si před ní hrál na bezstarostného mladíka, aby ji snadněji okouzlit. Pečlivě skrýval svoji zlost a zahořkllost, které podněcovaly jeho ctižádost. Nabubřele se domníval, že jeho jedinou chybou je skutečnost, že se narodil do špatné rodiny. Moje matka se dívala na svůj život úplně jinak. Těšilo ji, že každou noc usíná s plným břichem. Pracuje s čestnými lidmi a zaměstnavatelé jí o Vánocích dávají nějaké peníze na přilepšenou. Co víc si může člověk přát?

Vůbec se k sobě nehodili. Nikdy se neměli vzít, ale stalo se. A přestože to trvalo spoustu let, otec nakonec dosáhl svého cíle: textilem vydělal majlant. Koupil rodinné sídlo v Belgravii. Najal personál – pro matku komornou a kuchařku, pro sebe komorníka. Rodiče chodili na koncerty a do opery. Stali se mecenáši umění. Pořádali večírky, zvali k sobě umělce, do každého pokoje si pořídili perské koberce.

Stejně na tom vlastně nezáleželo. Mezi takzvané „lepší lidi“ nikdy nepronikli, i když v to otec doufal. Jeho noví

„přátelé“ byli sice navenek zdvořilí, ale za zády o něm mluvili jako o „tom vulgárním mužíčkoví“. Svoje peníze si poctivě vydělal, nespadly mu do klína jako jim, a to mu nedokázali nikdy odpustit. Ani všechny košile na světě vyrobené na zakázku nedokázaly skrýt fakt, že se nenarodil se zlatou lžičkou v puse.

„Josephe, za pět minut ať jsi zpátky ve svém pokoji u školních úkolů,“ nařídila mi matka. „Už máš hotové počty?“

„Ano,“ zalhal jsem.

„Ne,“ oponovala Madeline, moje guvernantka, jež se v tu chvíli objevila ve dveřích. Výmluvně ke mně natáhla ruku. Jak dlouho tam stojí?

Zasténal jsem a sklouzl ze stoličky.

„Copak ty nechceš jednoho dne jít na univerzitu?“ zeptala se Madeline.

Dávno jsem měl chodit do školy, ale matce se nějakým zázrakem podařilo přesvědčit otce, aby mi mohla guvernantka mé sestry dávat lekce doma. Otec mi neustále připomínal, že tohle brzy skončí a pošupajdím do řádné školy.

Kdyby věděl, co se děje v čísle 22 na Willoughby Square, jen co za ním každé ráno zapadnou dveře! Matka ihned odpluje z moře oligarchie do bezpečného přístavu rovnostářství. Tituly se nepočítaly. Mladý pán, mladá slečna, kucharka, děvečka, paní, guvernantka. Puf – a byly pryč! Polly, Madeline, dokonce i Charlotte, nejposlednější pomocnice v kuchyni, všechny oslovovaly matku křestním jménem.

Tím pádem se mi dostalo širokého vzdělání. Naučil jsem se nejenom násobit a dělit, číst a recitovat, ale i načernit kamna, odstranit vosk z ubrusu a postavit plot. Některé úkoly

jsem vyloženě nesnášel. Například sbírání vajec. Slepice mě děsily. Občas se proti mně rozběhly a klovy mě do nohy.

„Nenávidím drůbež,“ oznámil jsem matce. „Proč mě tam posíláš?“

„Jak jinak bys zjistil, co tě baví?“ opáčila. „Nemusíš mít všechno rád, ale musíš to zkusit.“

Jestli měla moje matka něco ráda, tak to byly zelené ryngle.

Tvrdila, že jsou to ty nejlahodnější slivoně na světě, ale strom je to nevypočitatelný a je obtížné je pěstovat. Vzadu na zahradě z nich vysázela malý sad, ale nevzpomínám si, že bych nějakou ryngli někdy ochutnal. Když stromy naposledy plodily, byl jsem mimino. Každé léto jsem se matky ptal, jestli letos budou.

„Musíš být trpělivý,“ nabádala mě. „Všechno dobré chce čas.“

Byl jsem požívačný kluk a ryngle jsem chtěl hned. Vztekle jsem dupal botou.

Matka na mě smutně pohlédla. „Čekání je ta nejtěžší věc, kterou se potřebuješ naučit,“ pokárala mě.

Vždycky jsem na ni čekal, až se vrátí domů. Většinu odpolední trávila mimo dům, aby se zúčastnila té či oné schůze. Zajímala se o spoustu věcí. Vzdelání. Ženská práva. Pozemkovou reformu i o dělnické hnutí. Podepisovala petice. Kráčela ulicemi. Jednou se skupinou sufražetek dokonce skončila ve vězení. Dotčený otec za ni šel zaplatit kauci ve výši nehorázných dvou liber. Když se vrátili, matka se tvářila ostýchavě a vítězoslavně, otec zuřil.

„Zesměšnilas mě před mými přáteli!“ utrl se na ni.

„Nejsou to tvoji přátelé,“ odsekla a stáhla si rukavičky.

„Zapomínáš, kde je tvoje místo.“

„A ty zapomínáš, odkud jsi vzešel.“

„Přesně o tohle mi jde!“ zařval.

Tu noc spal každý v jiné ložnici a takhle to už zůstalo. Otec by udělal cokoli, aby vymazal svůj původ a aby žebřík, po němž tak snaživě šplhal, vytáhl za sebou. Zakázal matce angažovat se v jakýchkoliv spolcích. Souhlasila a místo toho pořádala schůzky v našem domě, když byl v práci. Podle jejího názoru měl každý právo na lepší život a povinností těch, kterým se dařilo, bylo pomoci těm méně šťastným dosáhnout úspěchu. Svobodné matky, staré panny, pradleny, toaletáři, žebraři i opilci se plahočili k našim dveřím a byli uvedeni do salonu, aby s matkou probrali svoji budoucnost.

Bylo mi osm, když nás opustila. Oznámila mi, že jede malovat do Provence. Nedokázala se přimět, aby mi řekla pravdu. Otec ji nechal zavřít do blázince. Udělal to bez jejího souhlasu. K tomu, aby ji do ústavu pro choromyslné přijali, stačily dva podpisy – jeho a jeho právníka. Diagnóza? Labilita z přepracování a neschopnost zvládat domácí povinnosti. Byla pryč čtyři měsíce.

Vrátila se o patnáct liber lehčí a měla barvu sražené smetany. Stále na mě mluvila tím jasným veselým hlasem, ale já jsem se nedal ošálit. Už v něm nebyla žádná radost. Znělo to, jako když stojí na střeše budovy, ke které někdo zapomněl přistavit schody. Činilo jí potíže dívat se mi do očí, a sotva jsme zmlkli, sklonila zrak k podlaze.

Byla to Charlotte, pomocnice z kuchyně, kdo se nade mnou nakonec slitoval a řekl mi pravdu. „Kdepak malování. Tvůj táta ji držel pod zámkem. V blázinci.“

Nevěřil jsem jí, ale guvernantka Charlottinu verzi podpořila a kuchařka Polly jakbysmet.

„Neříkej jí, že to víš,“ kladla mi Polly na srdce.

„Ale co mám dělat?“

„Chovej se k ní jako vždycky,“ radila.

„Ale... Ona je jiná!“ fňukal jsem. Chtěl jsem zpátky svoji maminku. Hravou, optimistickou, zadělávající těsto na chleba, ženu s jiskrou v oku, bojující proti nespravedlnosti, která si se všemi tykala bez ohledu na jejich postavení.

„Však se ti vrátí,“ konejšila mě Polly. „Jenom musíš být trpělivý. Povídej si s ní. Víc dělat nemusíš.“

Trávít čas s matkou bylo snadné. Už skoro nikam nechočila. Většinou se po snídani a po koupeli uchýlila do salonu.

„Našla jsem si novou zálibu,“ prohlásila. Přestala pracovat v kuchyni spolu s Polly a Charlotte. Místo toho vyšívala za zataženými závěsy. Svítla si lampou a svědomitě skláněla hlavu nad látkou.

„Můžu ti něco přečíst?“ nabízel jsem se.

„Ne, děkuji pěkně. Dávám přednost tichu.“

„Mám roztáhnout závěsy? Venku je krásně.“

„Raději ne. Světlo mě oslňuje.“

„Pak tu budu s tebou jenom tak sedět.“

„Výborně,“ zamumlala.

Chytil jsem se toho jediného slova, drobečku, který jsem dychtivě spolkl, a předstíral, že to bylo jídlo o čtyřech chodech.

Ona se mi vrátí. Polly to říkala. Jenom musím být trpělivý.

Během následujícího roku přestala dům opouštět úplně. Večery byly obzvlášť tísnivé. Moje matka bývala kdysi slunečnicí, upírající svou kvetoucí tvář k obloze. Nyní jako by z ní postupně vypadávala semínka.

Jednoho studeného dne v listopadu mi oznámila, že zimu stráví ve Španělsku. Trápí ji artritida, stěžovala si. Teplejší klima jí prospěje.

Slyšel jsem otce, jak hovoří se svým právníkem, proto jsem věděl, že mi lže. Oni ji posílají zpátky do ústavu. Nechal ji hospitalizovat, protože toužil po ženušce poslušné, kterou naplňuje tichý domácký život, ale vrátil se k němu duch. Otec netušil, co jiného si počít.

Ani já jsem si nevěděl rady, ale přestože mi bylo pouhých devět, věděl jsem, že zamknout ji do blázince není řešení. Vrhł jsem se jí kolem krku a prosil, aby nikam neodjížděla.

„Je mi líto, ale nemám na vybranou.“ Dívala se na mě jako na neživý předmět – knihu nebo šál.

„Lžeš! Nejedeš do Španělska.“

„Nebud' hlupáček. Samozřejmě že jedu.“ Odstrčila mě od sebe. „A ty jsi už moc velký na to, abys trucoval, tak s tím přestaň.“

„Mami!“ zakvílel jsem.

Na zlomek vteřiny její výraz zjihl a já jsem spatřil svou starou matku, jak se na mě dívá se soucitem a láskou. Ale hned nato se to světlo z jejích očí vytratilo.

„Postarej se o sestru,“ kladla mi na srdce.

„Musíš utéct!“ vykřikl jsem zoufale. „Někam, kde tě ne-najde. Dnes v noci.“

Našpulila rty. „Kam bych se poděla?“

„Kamkoliv.“

„Takové místo nikde není.“

Tiše jsem plakal.

O týden později, večer před odjezdem, kdy už měla sbalené všechny své věci, moje matka ulehla na postel v dlouhých šatech jako paní ze Shalott, vypila celou lahvičku sedativ a naposledy vydechla. V tu chvíli se všechno změnilo. Polly se stala kuchařkou. Charlotte kuchařčinou pomocnicí. Madeline guvernankou. Ze mě zase byl mladý pán a z mé sestry mladá slečna. A otec mě vypakoval do internátní školy.

Tehdy jsem nevěděl, že zelené ryngle už nikdy neuvidím.

—

Můj opečený chléb ztvrdl, máslo zežluklo. Následky cestování časem.

„Děvčátko,“ hlásila Marta, jež v té chvíli vkročila do kuchyně. „Má úžasné dlouhé řasy a tmavé vlásky. Celá maminka.“

Moje americká choť je bylinářka a porodní bába, stejně jako byla její matka i babička. Odnese špinavé prádlo do prádelny.

„Pořád mají v plánu odjet?“

„Předpokládám, že ano.“

„Ty ses jich nezeptala?“

„Ne, nezeptala jsem se jich, Josephe. Přiváděla jsem na svět dítě. Mimochodem, šlo zadečkem.“ Opatrně vložila prádlo do velkého kotle na vyvařování. „Díky, že jsi ho naplnil.“

Já nosím vodu, ona pere. Jsem hodně pokrokový, souhlasím s volebním právem žen, ale mám své hranice.

Zamíchala povlečení velkou vařečkou a povzdechla si. „Podle mě si to nerozmysleli.“

Během loňského roku odešlo z Greengage několik rodin. Mám podezření, že podlehly vábení technických vymožeností. Elektrické osvětlení. Parníky. Biograf. Báli se, že něco zmeškají.

Když byla Kathleen O'Learyová několik měsíců těhotná, její manžel Paddy mi oznámil, že se vracejí do Irska.

„Pochop,“ zabasoval se svým přízvukem, „nejsme vod-saď. Musíme přestat snít a vrátit se domů. Jestli tu zůstaneme kapku dýl, nikdy se neodporoučíme.“

Jako by přijeli do Greengage jenom na dovolenou.

Marta je droboučká. Když sedím, jsme skoro stejně vysokí. Přitiskla se ke mně tváří. Voněla levandulovým mýdlem. Brzy bude navíc cítit po kuřecím sádle, kterým si zvláčňuje svoje začervenalé, popraskané ruce.

„Nemůžeš s tím nic dělat, Josephe. Greengage je tvůj sen, ale ten každý nesdílí. Musíš si to pamatovat. Co ty víš? Třeba se vrátí.“

„Jsi dneska plná optimismu.“

„Na zrození je něco magického,“ dumala. „Člověk potřebuje naději.“

—

Po skončení internátní školy jsem navštěvoval Pembroke College v Cambridgi, kde jsem promoval z klasických studií a ekonomie. Otec trval na tom, abych podnikl okružní

cestu po Evropě. Považoval jsem to za iniciační rituál a přechod k dospělosti, zatímco on se jen domníval, že tím završím svoje vzdělání. Obdivoval muže, kteří měli přehled! On se sice mezi šlechtu neprodral, ale u všech řadů, jeho synovi se to podaří.

Cestoval jsem po Francii, Itálii a Německu. Projel jsem Nizozemí, Belgie a Švýcarsko. Pak jsem se měl vrátit do Londýna a nastoupit do firmy svého otce jako jeho pravá ruka. Místo toho jsem zamířil do Turecka a potom do Egypta. Pokračoval jsem na Dálný východ až do Ruska. Skončil jsem v Řecku, kde jsem strávil několik týdnů v Aténách. Nakonec jsem odjel zpátky do Anglie.

Byl jsem na cestách víc než rok. Tak dlouho mi trvalo, než jsem si uvědomil, jak mě deprimuje moje budoucnost. Budu sedět v prosklené kukani a shlížet na nešťastnice ve výrobní hale, obsluhující tkalcovské stavy. Muži měli na starosti pleťtací a mykací stroje. Chlapci zametali podlahu, ve vzduchu se vznášel dusivý prach a chmýří. Zaměstnanci mého otce dřeli dvanáct hodin denně šest dní v týdnu v ohlušujícím kraválu za mizernou mzdu. Proč já sedím v odhlučněné místnosti? Nezasloužil jsem se o to pilnou práci, jen jsem se narodil do správné rodiny.

Po takovém životě jsem netoužil.

Pořád jsem myslel na dny plné rozechvění, než otec poslal matku pryč. Na svět, který vytvořila. Mezi osmou ranou a sedmou večerní panovala v naší domácnosti pohoda a dobrá nálada. Žádná práce se necenila víc než jiná. Mezi bohatými a chudými nebyl žádný rozdíl. Důležité bylo být užitečný, svědomitě odvádět práci a vážit si ostatních. Ale tento svět už neexistuje.

Proto musím jít a vytvořit ho.

V červnu roku 1889 jsem vystoupil z vlaku v kalifornském městě Glen Ellen. Kolem kotníků se mi ovíjela pára a úplně jsem nad sebou cítil ruku osudu. Zhluboka jsem se nadechl vůně květin, zrajících hroznů a keřů, umocněné zárem rozpálených skal.

Jaké jsem měl požadavky na svůj nový domov? Blízko na vlak – vedly tu hned dvě trati. Blízko do většího města – Santa Rosa a San Francisco leží jen pár hodin cesty odtud. Obdělávatelná půda – kopce byly protkány prameny.

Zdejší krajina mě okouzila, sotva jsem vykoukl z vagonu. Stejně jako očarovala stovky jiných, kteří spolu se mnou vystoupili z vlaku a teď se hrnou do kočárů a povozů. Rozvezou je na různá místa po okolí, kde se budou opalovat, opijet se cabernetem, plavat a pořádat pikniky v posvátných sekvojových hájích a recitovat u toho Shakespeara.

Vyhoupł jsem se na kozlík a pan Lars Magnusson mě odvezl na starou Olsonovic farmu, kterou jsem si chtěl prohlédnout. Ujížděli jsme přibližně míli do kopců a mýjeli jsme strže s mohutnými duby, potoky, jezírka, keříky podobné brusinkám, stromy, které nikdy neopadají a z jejichž větví visely závěsy stříbřitých tilandsií. Na západě se tyčila hora Sonoma a její stín vrhal na okolí měkké purpurové světlo. Když jsme konečně dorazili do cíle, rozprostřelo se přede mnou nádherné údolí a já věděl, že je to ono. *Greengage. Zelená ryngle*. Zpočátku se stane domovem jen pro mě a Martu, ale doufal jsem, že brzy se k nám přidají další. Konečně složím hold své matce a jejím ideálům. Založím komunitu, v níž by vzkvétala, kde by dokázala prožít dlouhý a smysluplný život.

Greengage. Hospodářstvím protékal bublající potůček. Švestky, jabloně a mandloňové sady. Pole pšenice, brambor a melounů. Na pastvinách krávy a ovce. Slepice a prasata. Jemně se svažující kopce připomínají klouby Boží ruky. Tady by se dal jednoho dne vysázet vinohrad. Skoncoval jsem s pomíjivými rozmary, služebnictvem, bály a hony, tituly, sazemi, kumpány z Cambridge, zápachem městských ulic, s válkou. Odhodil jsem svůj starý život jako chatrný zimmník.

„Znal jste Olsonovy?“ zeptal jsem se Magnussona.

„Utekli jsme spolu ze švédské Uppsaly.“

„Proč farmu prodávají?“

„Zemřeli.“

„Zemřeli? Na co, jestli se smím zeptat?“

„On na záškrt, ona na spálu.“

„Tak to je mi líto.“

„Šli hned za sebou.“

„Opravdu?“ Chápavě jsem si povzdechl. „Muselo to pro vás být velmi těžké.“

Magnusson se zamračil. Soucit od Brita nečekal a ani o něj nestál. „Máte v plánu založit na téhle farmě komunitu?“

„Komunitu? Kdo vám to řekl?“

„Jake Poppe. Majitel zdejšího koloniálu.“

„Ne. Mýlí se. Budu tu žít jenom se svou ženou. Aspoň zpočátku,“ dodal jsem, abych ho neuvedl v omyl. Už teď se k nám chtělo přidat dvanáct lidí. Tři farmáři, jejich manželky, čtyři děti, truhlář a zedník.

„Budete potřebovat výpomoc. K farmě patří rozsáhlé pozemky.“

„Někoho si seženu.“

„Budete dobře platit?“

Měsíční údolí

„Ano.“ Nebudu litovat peněz, abych zdejší hospodářství co nejrychleji postavil na nohy. Doufal jsem, že se investice začnou brzy vracet. Takový byl můj plán.

„Kolik za to chcete?“ zeptal jsem se, protože se mi nechtělo prozrazovat mu víc.

Magnusson s ledovým klidem zíral do údolí, jako bych na něho nepromluvil. Tehdy jsem nemohl tušit, že se tenhle nabručený a odtazitý Švéd jednou připojí k mému úsilí a nakonec se stane mojí nepostradatelnou pravou rukou.

„Pět tisíc dolarů,“ vyhrkl jsem. „To je víc než férová nabídka. Padesát dolarů za akr.“

Během několika týdnů, v den mých dvacátých pátých narozenin, mi spadne do klína dědictví, z něž nejenže zaplatím farmu, ale pokryje i počáteční náklady. Otec nebude rád. Ale až mu předestřu svůj šílený plán, budeme spolu mluvit jenom zřídka.

Pět tisíc dolarů byla solidní cena. Farma upadá. Bude vyžadovat hodně práce přivést ji zpátky k životu. Magnusson pobídl koně opratěmi, zavrčel *ja* a ze mě se stal hrdý majitel jednoho sta akrů příslibené půdy.

Během několika let začala Greengage prosperovat. Brzy se po okolí rozkřiklo, že v Měsíčním údolí je farma, kde člověk nejenom že dostane slušnou mzdu (muži i ženy dostávají stejně bez ohledu na to, jaké práci se věnují), ale dělí se i případný zisk.

Byl jsem snílek? Ano. Byl můj plán hloupý a naivní? Možná. Ale nepochyboval jsem, že se v tomhle velkém dobrodružství ke mně ostatní připojí, a ukázalo se, že jsem měl pravdu.

Náš počet rychle vzrůstal. Postavili jsme chalupy pro rodiny a ubikace pro svobodné muže a ženy. Zřídili jsme školu a dílnu. Opravili jsme drůbežárnu a sýpku na obilí. A naše úsilí korunovala jídelna, srdce komunity, na které jsem opravdu nešetřil. V kuchyni stály tři lednice, dva velké holandské sporáky a dřez z břidlice o velikosti koupací vany. Jídelna byla světlým a veselým místem s okny obrácenými na jih, podlahami ze sekvojí a pěti dlouhými stoly. Tehdy nás nebylo tolik, abychom je všechny obsadili, ale doufal jsem, že přijde den, kdy ani jedna židle nezůstane volná.

—

„Prosím tě, nikomu neříkej, že O’Learyovi odjíždějí,“ požádal jsem Martu.

„Copak neuspořádáme večírek na rozloučenou? Chceš snad, aby se odtud vykradli uprostřed noci jako zloději?“

Přesně tak jsem si to představoval. Odjezdy jsou nakažlivé. V roce 1900 žily na naší farmě skoro čtyři stovky lidí. Teď, o šest let později, nás není ani tři sta.

„Zaslouží si, abychom se s nimi řádně rozloučili.“

„Dobrá, bude malá oslava,“ souhlasil jsem. „Ale radši tady než v jídelně.“

„Ne,“ odsekla Marta, aby mi dala jasně na vědomí, že o tom se mnou diskutovat nebude. „Rozloučení proběhne v jídelně jako vždycky.“

Jakmile odešla nahoru, vyndal jsem z náprsní kapsy tabulku s rozpisem. Vyhledal jsem O’Learyovy a škrtl jejich jména tužkou. Nezbyvá než se poohlédnout po nové rodině, která je nahradí.

O'Learyovi odjeli jednoho krásného dubnového dne. Nedokázal jsem se přimět k účasti na rozlučce, a tak jsem se s nimi přišel osobně rozloučit do jejich chalupy s tím, že mi není nějak dobře. Podrážděný žaludek. Vymluvil jsem se, že si musím zaskočit na ošetřovnu pro nějakou medicínu, a místo toho jsem vystoupal do kopců.

Nad hlavou mi kroužil jestřáb. Utěšoval jsem se pohledem na Greengage, svoji vysněnou farmu, která se koupala ve slunečním svitu a vypadala toho rána obzvlášť idylicky. Úplný ráj na zemi. Všechno bylo takové, jaké mělo být. Slípky byly dobře živené a nesly. Ovce se spořádaně pásly a včely sbíraly nektar.

Zahlédl jsem Mattea Salu, jak okopává vinohrad. Opřel se o motyku a otřel si čelo šátkem. Pocházel z Umbrie z rodiny vinařů a věnoval se tomu, k čemu byl zrozen. Právě to ho naplňovalo uspokojením a štěstím. Což byl také smysl téhle farmy. Proč by někdo chtěl žít někde jinde?

Ozval se gong oznamující začátek slavnosti. K jídelně mířili první hosté. Otcové nesli na ramenou svoje děti. Ženy kráčely ruku v ruce. Co je na jídelníčku? Máslo, sýr a jablka. Dušené jehněčí. Limonáda a pivo. Ve vzduchu se vznášela vůně čerstvě upečeného piškotu.

Během uplynulých let jsem nezahlédl a pilně rozvíjel vztahy s okolím. Podařilo se mi vybudovat si pověst čestného a spolehlivého obchodníka. Většinu naší produkce jsme prodávali do restaurací v San Francisku a Glen Ellen. Nebylo to těžké. Nabízeli jsme prvotřídní zboží. Když se mě někdo ze-

ptal, jak je možné, že máme tak skvělou úrodu, vykládal jsem o tom, jak je důležité pěstovat půdu zásobovat dusíkem a přihnojovat kompostem. Dále jsem se zmínil o tradičních čínských pěstebních metodách, které jsme si osvojili. Naše tajemství jsem jim ale neprozradil: spokojenost. Byli jsme spolu šťastní.

„Joseph!“ dolehl ke mně z údolí ženský hlas.

Všimla si mě moje sestra Fancy. Teď jsem ztracen. Oslavě se nevyhnu.

„Mazej dolů, dědku jeden bláznivý!“ křičela na mě.

Stála na louce, obklopená hloučkem dětí, které ke mně otočily hlavy a taky na mě začaly halekat. Moje srdce se naplnilo zvukem jejich hlásků.

Škoda že jsem si nepřinesl fotoaparát. Nejsem sentimentální, ale tento okamžik bych rád zvěčnil. Zachytil ho v čase pomocí svých čoček. Abych si mohl při zpětném pohledu znovu připomenout, jak vypadal začátek oslavy. Abych si přesně zapamatoval, jaké to bylo, dokud ze džbánů s limonádou ještě nikdo neulil ani kapku, dort zůstal v celku a před námi se rozprostíralo celé odpoledne.

Druhý den před svítáním jsem si šel ven ulevit. Sotva jsem vkročil zpět do domu, podlaha se začala chvět. Zemětřesení. Zůstal jsem stát v hale a čekal, až to přestane. Nepřestalo.

„Joseph!“ volala na mě Marta z patra.

„Pojď dolů!“ poručil jsem jí. „Zemětřesení!“

Objevila se na schodech v noční košili a třestila oči. Schoď se tráslý a zábradlí se vlnilo.

„Honem!“ Podal jsem jí ruku a ona se rozběhla. Rozrazili jsme vchodové dveře a vklopýtali na dvůr. Na nebi visel úplněk jako vyřezaný ze slonoviny.

Zvuky, které se potom ozvaly, se dají popsat jediné takto: v podzemí zahřmělo a prastaré sekvoje se rozštíply vedví. Následovalo hvízdání kulek a skřípot, jako když parní lokomotiva brzdí ve stanici. Vše uzavřelo nadpřirozené svištění, jako když se ve vzduchu točí obrovské laso.

Zažili jsme tu hodně zemětřesení, proto jsem jednu věc věděl jistě – nic takového tu nikdy nebylo.

Stalo se to 18. dubna v pět hodin a dvanáct minut ráno. Tiskli jsme se s Martou k sobě a čekali, až to přestane.

Když jsme se odvážili vrátit, abychom zjistili rozsah škod, Marta zalapala po dechu. Domu se nic nestalo. Ze stěny nespádl jediný obraz, z poličky se neskutálel jediný porcelánový šálek. Z knihovny nevyklouzla jediná kniha a v komíně nepraskla ani jedna cihla. Všechno vypadalo jako předtím. Nechápal jsem to. Při každém zemětřesení – byť sebemenším – jsme utrpěli nějakou ztrátu. Tohle patřilo k nejsilnějším, přesto...

„Pospěš si!“ Marta mě vytrhla ze zadumání. „Musíme se podívat, jak dopadli ostatní.“

Všichni víme, jak se zachovat v době krize. Požár nebo zemětřesení – shromáždíme se v jídelně.

Obloha postupně bledla z tmavého indiga do odstínu světle modrého vajíčka červenky. Prošli jsme farmou jako v Jiříkově vidění. Nespádl jediný strom. Nikde nepukla půda. Škola, chalupy, ubikace, vinný sklípek, stodola, sklad sudů, dílna, všechny stavby zůstaly nedotčené.

Marta, která mi málokdy projevuje náklonnost na veřejnosti, mě vzala za ruku a propletla si prsty s mými. Nešlo o romantické gesto. Žádnou manželskou sounáležitost jsem

necítil. Spíše jsme si připadali jako dva sirotci, kteří bloudí rozlehlým lesem.

Možná vám naše chování připadá zvláštní. Proč se neradujeme? Vždyť jsme zůstali ušetřeni! Ovšem já i Marta jsme realisté.

Něco je strašně špatně.

Seběhli se všichni obyvatelé farmy. Nikdo neměl jediné škrábnutí. Ani odřené koleno. Jestli někdo utrpěl zranění, pak nebylo vidět.

Jediná věc, která se změnila, byla obrovská clona z mlhy, visící nad krajem lesa.

„Glen Ellen,“ připomněl nám Magnusson.

„Ano,“ přikývla Marta. „Samozřejmě. Naši přátelé v Glen Ellen.“ Zatleskala a pak zvolala z plných plic: „Nemůžeme spoléhat na to, že měli takové štěstí jako my. Musíme za nimi.“

Na okamžik jsem se zastavil, abych obdivoval svoji temperamentní ženu. Měří jen metr a půl, stěží váží pětáctýřicet kilo. Na ramena jí splývají rozpuštěné, máslově žluté vlasy, jak ji zemětřesení vytrhlo ze spánku. Marta nepatří k ženám, které spoléhají na svoji krásu. Přesto z ní číší nepopiratelný půvab, i když nepoužívá rtěnku a růž a nosí ty nejobyčejnější sukně z plátěného kepru. Byl jsem na ni nesmírně hrdý.

Trvalo skoro hodinu, než se nám podařilo naložit povoz vším potřebným.

„Dávej na sebe pozor,“ nabádala mě nervózně Marta, když jsem se vyhoupl na koně. „Mohou přijít další otřesy.“

„To nejhorší máme určitě za sebou.“

„Nelíbí se mi ta mlha,“ poznamenala. „Je nezvykle hustá.“

Téhle mlze tady v severní Kalifornii říkáme bílá tma. Když se snese na Greengage, máme po náladě, protože není vidět na krok a mrholí. Ale pro vinice a sady bývají tyhle mlhy požehnáním. Bez nich by stromy nepřešly do stadia vegetačního klidu a neodpočinuly by si, což je důležité pro příští úrodu.

„Cestu do Glen Ellen znám. Trefil bych tam i poslepu.“ Sebejistě jsem se usmál, abych zmírnil její obavy. „Budeme zpátky dřív, než se naděješ.“

Sotva jsme vstoupili do mlhy, spadl jsem z koně a lapal po dechu. Byl jsem dezorientovaný a zmatený, bušilo mi srdce. Dusil jsem se.

Dva muži, kteří jeli přede mnou, už byli mrtví.

Měl jsem štěstí. Magnusson mě vytáhl ven dřív, než mě potkal tentýž osud. Přiběhl Mnich, náš doktor. Později mi sdělil, že když mi změřil tep, moje srdce tlouklo čtyřikrát za minutu. Ještě pár vteřin v mlze a taky bych zemřel.

Ze zkušenosti vím, že když se stane něco neuvěřitelného, lidé reagují dvojím způsobem: buď jsou hysteričtí, nebo ochromení. Obyvatelé Greengage nebyli výjimkou. Rozdělili se půl na půl. Někteří panikařili a ječeli, jiní oněměli šokem. Před pouhou minutou jsme vjeli do mlhy stejně jako nesčetněkrát předtím, a teď, o minutu později, jsou dva z našich mužů, manželé a tátové, mrtví. Jak je to možné?

Dávám přednost řevu, ticho mě ničí. Lidé si zakrývali ústa rukama a zoufale na mě hleděli. Mlčky mě žádali o vysvětlení, ale já pro ně žádné neměl. Byl jsem otřesený a zděšený jako oni. Mohl jsem jim říct jenom to, že tohle není obyčejná bílá tma.

Otázky jsme ponechali na později a postarali jsme se o mrtvé. Zesnulí muži patřili spolu se mnou k oporám naší komunity. Mlékař a zedník.

Magnusson hodil přes rameno lopatu hlíny.

„Počkej, pomůžu ti.“ Zoufale jsem potřeboval něco dělat.

„Kdepak. Není ti dobře.“

„Dej mi tu motyku. Nic mi není,“ trval jsem na svém.

Nardo, Matteův šestnáctiletý syn, si vzal od Magnussona motyku. „V pořádku určitě nejste,“ oznámil mi. „Jste bledý jako duch.“

Měl pravdu. Ať už se v mlze stalo cokoliv, dočista mě to vyčerpalo. Hrudník mě bolel při každém nadechnutí.

„Díky,“ hlesl jsem.

Chlapec se pustil do svého pochmurného úkolu. Kopání hrobů.

To odpoledne se čas zrychlil. Najednou běžel jako splašený. Zesnulé jsme pohřbili a promluvili na jejich počest. Lidé poklekli a rozplakali se. Žal se přes nás převalil jako mohutná vlna.

Nadešel večer.

Ležel jsem v posteli a nemohl spát. Cítil jsem v sobě nezměrné prázdno a hledal útočiště ve svých úvahách. Bez přestání jsem se zabýval záhadnou mlhou. Možná se mýlíme a mlha není mlhou, nýbrž něčím jiným. Co když silné zemětřesení uvolnilo z nitra země nějaký druh toxického plynu? Jestli je to plyn, tak se časem rozptýlí. Rozfouká ho vítr. Doufejme, že ráno bude pryč.

Během snídaně v jídelně jsem spoléhal na svoji teorii. Jenže plyn byl pořád na místě, ačkoliv se zdálo, že se nešíří. Z míry mě vyváděl vtíravý hlásek, který mi našeptával: Kdyby to byl plyn, nebyl by nějak cítit? Třeba po síře?

Rozdělili jsme se do skupin. První skupina dostala za úkol zjistit, kde mlha začíná a kde končí. Pravděpodobně neobklopuje celou farmu, ale kdyby náhodou ano, bylo zapotřebí ověřit, jestli někde není řidší a nedalo by se jí přece jenom bez úhony proniknout.

Druhá skupina prováděla pokusy. Plyn je nutno otestovat. Existuje živý tvor, jemuž plyn neublíží? S tímhle úkolem pomáhaly děti. Zavíraly mravence do krabiček od sirek a žáby do krabic od doutníků. Ty připevnilly na hračky s kolečky přivázané k provázkům. Poslaly je do plynu a vzápětí přitáhly zpátky.

Mravenci pomřeli. Žáby zahynuly. Postupně jsme naložili do vozíků kuře, podsvinče a jehně. Pošly. Mlha obklopuje celou Greengage, všech sto akrů půdy, a každá její čtvereční stopa je stejně hustá. Ať už se vytvořila z jakéhokoli materiálu, nezvedá se. Byla tu i druhý den. I ten následující.

První týden proběhl ve znamení neodbytných otázek. Cloumaly námi emoce. Trpěli jsme prudkými zvraty nálad. Vzdávali jsme se naděje a zase jsme doufali.

Je to plyn? Je to mlha? Proč se to stalo? Co se děje na druhé straně? Hledají nás? Lidé z města určitě zorganizovali záchrannou výpravu. Někdo se pokouší vykoumat, jak se dostat skrz mlhu a přijít nám na pomoc.

Druhý týden byl týdnem zlosti. Hořkých hádek a žalu.

Proč se nám to muselo stát? Co jsme komu udělali, že jsme si zasloužili takový osud? Má to být nějaký trest? Proč nás ještě nikdo nepřišel zachránit? Proč jim to trvá tak dlouho?

Zoufalství narůstalo.

Pozdě v noci, když všichni spali, Dominic Salvatore po špičkách zamířil do mlhy. Věřil, že když se bude pohybovat dostatečně pomalu, cestu zvládne. Ušel necelý metr a půl, než se zhroutil.

O dva dny později jsme přišli o celou rodinu. Těsně před svítáním zapráhli svého nejrychlejšího koně, schovali se pod příkrývky a pokusili se mlhou procválat. Pekař byl jediný, kdo v tuhle hodinu bděl. On jediný slyšel, jak se jejich povoz roztřístil o strom. Vyděšený kůň zaržál. Děti křičely. A pak se rozhostilo ticho.

Pak se už nikdo o útěk nepokusil.

Třetí týden nám začalo docházet, v jaké vězíme pasti. Jedli jsme mlčky, nikomu moc nechutnalo. Po jednom dvou soustech jsme odstrkovali talíře. Každý se věnoval své práci. Co jiného jsme mohli dělat? Práce byla naším náboženstvím a zároveň nás udržovala v dostatku. Dávala našemu životu smysl. Byla tím jediným, co nás mohlo zachránit. Krávy potřebovaly podojit, pole obdělát. Všichni jsme mysleli na stejnou věc, ale nikdo ji nevyslovil nahlas. Aspoň zatím.

Nikdo nám nepomůže. Jsme odkázaní sami na sebe.

LUX

San Francisco, Kalifornie
1975

Seděla jsem na sedadle spolujezdce a držela na klíně vrtícího se Benna. Kolem pusy měl oranžový kroužek. Musím mu ho vydrbat, než nastoupí do letadla. Takhle vypadá jako dítě ulice. Cucal ucho plyšového Snoopyho a ulepenými prstíky ladil autorádio.

Nezaujala ho skladba „Bennie and the Jets“, ani „Kung Fu Fighting.“

„Tuhle písničku máš přece rád,“ namítla jsem.

Vehementně zavrtěl hlavou a Rhonda se rozchechtala, až se jí afro třáslo. Pracuje na rentgenologickém oddělení u Kaisera a dnes odešla dřív z práce, aby nás odvezla na letiště a pomohla mi vyprovodit Benna. Poslední tři roky jsme spolubydlíci a Rhonda je tady v Kalifornii pro mě něco jako rodina. Zrovna teď mi připadá, že je to jediný člověk v mém životě, který má ucelený přehled o tom, jak jsem nemožná (zásadně všude chodím pozdě, přečerpávám limit na kreditce, třikrát do týdne večeřím chléb a fazole, v koupelně mi zatuchají ručníky a moji skříň zamořili mravenci poté, co do

ní Benno zavřel nedojedený párek v rohlíku a já si toho celé dny nevšimla).

Benno přestal mučit autorádio v okamžiku, kdy zaznamenal úvodní tóny „Billy, Don't Be a Hero“. Pohodlně se o mě opřel a během minuty měl oči plné slz. Tahle písnička je totiž dost smutná. Vzlykl.

„Tak to přelaď,“ poradila mu Rhonda.

„Ne!“ křikl Benno. „Teď přijde to nejlepší. Seržant potřebuje dobrovolníka, aby jel na průzkum.“ Začal zpívat spolu s rádiem a po tvářích mu stékaly slzy.

„Pánbůh s námi,“ naznačila jsem tiše Rhondě.

„Prcku, brečíš, nebo se dojímáš?“ špitla jsem Bennovi do ucha.

„To d-druhý,“ zajíkl se.

„Fajn.“ Sevřela jsem svého chlapečka v náruči a nechala ho, ať si smutný text vychutná.

Bennovi slzy nevadily, pokud je zrovna nezpůsobilo povinné očkování. Měl pláč i smích v jednom pytlíčku a rád je střídal. Tvrdil, že se rád směje i brečí. Dnes večer mu dopřeju obojí. Dva týdny se neuvidíme.

Rhonda naposledy potáhla z cigarety a vyhodila vajgl z okénka. Tohle melodrama je pro ni cizí. Skladba dozněla a Benno se ke mně přitulil jako opičátko. Hlavou se mi zavrтал do podpaží.

Hladila jsem ho, dokud se nepřestal chvět. Podíval se na mě usazenýma očima.

„Lepší?“ zeptala jsem se.

Přikývl a přejel prstem po světlém chmýří na mém horním rtu. Zachichotal se. Jednou se mi svěřil, že mu můj knír připomíná kuřátko, a já jsem ho poučila, že v souvislosti s děvčaty se o knírech nemluví.

Bennovi jsem dala dívčí jméno mojí matky – Bennett. Líbí se mi, jak zní. Máma za mnou přiletěla, když se narodil. Táta ne. Víc než dva roky jsme si byli cizí a moje rozhodnutí stát se svobodnou matkou náš vztah nijak neposílilo.

Máma mě celé měsíce přemlouvá, abych Benna poslala k nim na návštěvu. Původně jsem o tom nechtěla ani slyšet. Neuměla jsem si představit, že bych tak malého kluka poslala přes celou zemi do svého rodného města Newportu na Rhode Islandu, do země opasků s velrybami a Vanderbilto-vých domů, kde muži nosí růžové bermudy.

„Prosím,“ přemlouvala mě. „Musí poznat, odkud pochází.“

„Pochází ze San Franciska.“

„Sotva mě zná.“

„Jezdíš za ním třikrát do roka.“

„To je málo.“

Přisadila si. Slíbila, že všechno zaplatí. Letenku i doprovod v letadle. Nakonec jsem se podvolila.

Nelsona Kinga, Bennova otce, jsem poznala týden před tím, než odplul do Vietnamu.

„Ty nejsi odtud,“ byla první věta, kterou mi řekl.

V tu dobu jsem žila v San Francisku něco málo přes rok. Snažila jsem se zapadnout a domnívala jsem se, že jsem v tomhle směru odvedla dobrou práci. Dávala jsem si záležet, abych skryla svůj novoanglický přízvuk. Svoje konzervativní oblečení jsem dala na protiúčet výměnou za hadříky z Haight-Ashbury. Tu noc, kdy jsme se seznámili, jsem měla na sobě

háčkový top odhalující pupík i záda a bílé kalhoty do zvonu.

„Proč myslíš?“ zeptala jsem se.

„Chováš se jinak než ostatní.“

„Jak? Jak se chovám?“

Pokrčil rameny. „Jsi taková prkennější. Napřímenější.“

Podrážděně jsem nafoukla tváře. Nedalo se popřít, že dobře vypadal. Velké, plné rty barvy malin. Zářivá pleť v odstínu topazu. Mohl pocházet odkudkoliv. Z Persie. Egypta. Španělska. Později jsem se dozvěděla, že jeho matka je černoška a otec Portorikánec.

„Nebyla to urážka,“ vysvětloval. „Složil jsem ti kompliment. Držíš se zpříma jako člověk, který zná svou cenu.“

Bylo mi devatenáct, živila jsem se jako servírka a zoufale jsem hledala, kdo vlastně jsem. Že si ve mně všiml malé jiskérky hrdosti, to se rovnalo zázraku. Strávili jsme spolu každý den, dokud neodplul. Nebyla to láska, ale možná by se mezi námi zrodila, kdybychom měli víc času.

Když odjel, napsala jsem mu několik dopisů. Odepsal mi ve stejné lehkovážném duchu, potom jsme se odmlčeli. O tři měsíce později jsem zjistila, že jsem těhotná. Znovu jsem mu napsala, ale neodpověděl. Krátce nato jsem jeho jméno našla na seznamu padlých.

Nelsonova smrt byla tragická a šokující o to víc, že neodpovídala bezstarostné povaze našeho vztahu. Stejně jako neplánované těhotenství. Bylo to hodně nepříjemné. Přece jenom jsme spolu zažili něco jako nezávazný flirt, bleskové rande. Nešlo o nic víc než o poslední pocit blízkosti před jeho odjezdem na frontu. Krátký projev sympatií a náklonnost, která se podle mých představ mohla podobat té, kterou

cítil ke svým spolubojovníkům. Na podrobnostech našeho života nezáleželo, proto jsme si je skoro nesdělovali. Žili jsme daným okamžikem a skončili tam, kam nás nohy odnesly – v barech, restauracích a v posteli.

Rázem se rozplynul tucet životních scénářů, které jsem pro sebe vymýšlela, a rýsovala se přede mnou jediná budoucnost, o níž jsem nikdy neuvažovala.

Byla jsem těhotná, neprovdaná a osamělá.

„Jak mám říkat tomu pánovi?“ zeptal se Benno, když Rhonda zastavila v garáži u letiště.

„Jakému pánovi?“

„Tomu, co bydlí s babičkou.“

„Ten pán, který bydlí s babičkou, bude pryč, až tam přijedeš,“ poučila jsem ho.

Ten pán, který bydlí s babičkou, to jest můj otec, George Lysander, tráví poslední dva srpnové týdny na své chatě v New Hampshiru – a to s železnou pravidelností více než posledních čtyřicet let. Máma načasovala Bennovu návštěvu přesně.

„Už jsem se s ním setkal,“ hlásil syn.

„Byly ti pouhé dva roky, Benno. Opravdu si na něho pamatuješ?“

„Pamatuju,“ trval na svém.

Otec tenkrát přijel do San Franciska na konferenci Asociace nezávislých škol (byl děkanem pro studijní záležitosti ve škole svatého Pavla v Newportu). Zastavil se u nás na večeři a poprvé viděl svého vnuka.

„Tady máš,“ řekl Bennovi a podával mu bochník kváskového chleba.

Benno se za mnou schovával a cucal si palec.

„Poděkuj dědečkovi,“ připomněla jsem mu.

„Nemusí mi děkovat,“ mávl rukou otec.

„Bjjj,“ ušklíbl se Benno. „Kžupavej leba.“

Sledovala jsem, jak otec mého syna důkladně zkoumá, všímá si jeho snědé pleti a jiskrných jantarových očí.

„Taky nemám rád kůrky,“ přikývl táta chápavě. „Co kdyby ti je maminka odkrojila?“

Chlapeček přikývl.

„Můžeme z něho udělat kuličky.“

Bylo to vstřícné gesto vůči mně. Kuličky z chleba jsme s tátou vyráběli, když jsem byla malá. Vytrhali jsme z bochníku střídu a vyváleli z ní mrňavé kuličky, které jsme namáčeli do másla a soli a pak si je házeli do pusy. Mámu jsme tím doháněli k šílenství.

Víc nepotřeboval. Benno ho okamžitě začal zbožňovat. Po večeři se mu vyškrábal na klín a třikrát ho donutil přečíst mu oblíbenou pohádkovou knížku. Já jsem myla nádobí a potlačovala slzy úlevy a lítosti. Proč mu tak dlouho trvalo, než přišel k rozumu?

Jenže táta k rozumu nepřišel – ve skutečnosti ne. Tedy přišel. Na chvíli, když Benno stál proti němu. Ale sotva se vrátil zpátky do Newportu a dělilo nás skoro pět tisíc kilometrů, zase se nám vzdálil. Jeho kontakt s Bennem se omezil na každoroční blahopřání k narozeninám. Zela mezi námi propast, kterou nedokázal překonat. Mohl za to rozpor mezi životem, který si pro mě vysnil, a mou každodenní realitou.

„Co když tam bude?“ staral se Benno.

„Nebude.“

„Ale co když jo? Jak mu mám říkat?“

„Tak mu říkej dědo,“ odpověděla jsem. „Nebo dědečku. Anebo pane Lysandere. Popřípadě Georgi. Kristepane, Benno, já nevím! Budeš se ho na to muset zeptat, jak ho máš oslovovat. Ale podle mě na to nedojde, protože ho neuvidíš.“

Své drahocenné dva týdny u jezera si táta nikdy nenechal ujít. Ani teď je neobětuje.

Nesnáším letiště. Působí na mě divně. Možná je to tím, že schopnost létat není člověku vlastní. Sotva projdu posuvnými dveřmi, vždycky se mě zmocní jakási zemdlenost.

„Bojíš se?“ zeptala jsem se Benna.

„Není čeho, dítě,“ ozvala se Rhonda. „Bude to báječné dobrodružství.“

„Nebojím,“ odpověděl.

„Podívej se, kotě. Přes den to bude snadné, večer to bude nejspíš horší. Bude se ti stýskat. Ale určitě...“

„Jů, jezdící schody! Svezeme se na nich?“ skočil mi do řeči.

Zůstala jsem stát a přidřepla jsem k němu. „Benno, mám tě obejmout?“

Vyfoukl bublinku ze slin. „Ne.“

„Tohle nedělej, je to hnusné.“

Vtáhl ji do pusy.

„Dobře. Mohl bys, prosím, obejmout ty mě?“

„Nemám čas.“

„Nemáš čas? Co prosím tě děláš?“

„Odjíždím, mami.“ Unaveně si povzdechl.

Potraty nebyly v Kalifornii v té době legální, povolili je až za tři roky. Ale i kdyby byly, nikdy bych těhotenství neukon-

čila. Za jiných okolností bych se možná rozhodla jinak, ale tohle dítě jsem chtěla porodit. Samozřejmě jsem netušila, že to bude Benno. *Můj Benno*. Věděla jsem jenom to, že se těší na svět.

Každý si myslel, že jsem se zbláznila. Nejenom že jsem pro své dítě neměla tatínka, ještě ho zplodil poloviční černoch. Víc jsem si život snad ani zkomplikovat nemohla. Svobodná bílá matka s dítětem míšencem.

Přineslo mi to ale spoustu radosti. Nikdy by mě nenapadlo, že jsem schopná tak hluboké lásky, jakou jsem cítila k němu. Čisté, pramenící přímo ze srdce. Neuměla jsem si bez něho svůj život představit.

Ale náš společný život měl i odvrácenou stránku, hodně tvrdou. Byla jsem rodičem čtyřiašest hodin denně. Musela jsem se sama vypořádat s každým výbuchem zlosti, s každým hladovým pláčem, s každou otázkou. Bylo na mně, abych svého syna utišila, nakrmila a dala mu odpověď. Neměla jsem manžela, na kterého bych mohla přehrát svoje starosti. Nikdo mi nepomáhal platit účty. Nikdy jsem nemohla jenom tak odejít. V životě mého dítěte jsem byla jediným člověkem, který s ním překoná všechny nástrahy, počínaje drobnými šikanůvkami a konče znepokojivými otázkami typu: *Je ta vyrážka vážná?* Nebo: *Jsou mu tři roky, a neumí pořádně používat lžici. Není s ním něco v nepořádku?*

Nebyla jsem hloupá. Věděla jsem, že když budu sama vychovávat dítě, nečeká mě procházka růžovým sadem. Jestli mě něco zaskočilo, pak to byla opuštěnost. Surová pravda zněla, že jsem na všechno sama, a nedá se s tím nic dělat. Mohla jsem se na hřišti scházet s jinými matkami. Mohly jsme se bavit o příkrmování z lahve a pevné stravě, jak zbavit

miminko stroupeků na hlavě nebo opruzenin. Mohly jsme se smát, vyjádřit jedna druhé soucit, pohlídat jedna druhé dítě, když jsme si potřebovaly odskočit. Ale nakonec jsme se rozešly. Ony se vrátily ke svým manželům a já do bytu, který tonul ve tmě, dokud jsem nestiskla vypínač.

Když jsme došli k odbavovací bráně, zmocnila se mě panika, ale statečně jsem ji skrývala. Nikdy jsem se od Benna neodloučila na delší dobu než na noc.

„Ty musíš být Benno,“ ozvala se letuška, když jsme se zapali. „Už tu na tebe čekáme.“ Zvedla sluchátko a natukala tři čísla. „Jill, je tady Benno Lysander.“ Zavěsila. „Jill se ti bude líbit. Je to letuška ve výslužbě a připravila si pro tebe spoustu hraček. Skládanky, pexeso, omalovánky. Tak se půjdeš podívat za kapitánem do kabiny, a když budeš hodný, možná od něho dostaneš odznáček.“

Benнови zazářily oči. Zato já jsem měla na krajíčku.

„Přestaň!“ zašeptala Rhonda. „Je šťastný, tak to nekaz.“ Vytáhla z kabelky foťák. „Co takhle pořídit před odletem jeden snímek?“

Za pět minut byl Benno pryč.

Mlčky jsme kráčely z letiště. Rhonda mávala ve vzduchu fotkou z polaroidu a sušila ji. Když jsme nastoupily do auta, podala mi ji.

Zapomněla jsem Bennovi umýt pusy. Pořád kolem ní měl oranžový kroužek.

Později mi Rhonda v našem bytě nalila panáka. Pak se na mě podívala a pro jistotu mi nalila dvojitého. „Jsou to jenom dva týdny,“ poznamenala.

Spolkla jsem whisky jedním douškem. „Co jsem si myslela? Je ještě maličký.“

„Benno je stará pětáctýřicetiletá duše v těle pětiletého člověka. Bude v pohodě. Dej mi tu skleničku.“

Poslala jsem ji skluzem přes stůl a Rhonda nalila sobě.

„Zakazuju ti chodit do jeho pokoje a čuchat k jeho šatům,“ prohlásila.

„To bych nikdy neudělala,“ bránila jsem se.

„Hmm.“ Opatrně usrkla.

Elegantní je správný výraz, který nejlépe vystihuje Rhondu Washingtonovou. Dlouhá šije, dlouhé nohy. Původem z Oklahomy, pět sourozenců. Všichni začínají na R: Rhonda, Rita, Raelle, Richie, Russell a Rodney. Podle Rhondiny matky je to tak snazší. Prý stačí vystrčit hlavu z okna, zařvat „Ruh“, a děcka se hrnou domů jedno za druhým.

„Jaký máš teď plán?“ zeptala se. „Budeš tu jenom tak posedávat, nebo donekonečna uklízet?“

„Tenhle týden mám volno, zato celý příští týden pojedu dvanáctky.“ Děkala jsem servírku v Seven Hills, což je irská hospoda v North Beach.

„Jak naložíš s tím volnem?“

„Budu kempovat.“

„Kempovat?“ podivila se Rhonda. „Tam jak jezdí lidi s karavanem? A mají tam záchody a sprchy?“

„Ne. Budu tábořit uprostřed pustiny. Vystačím s baterkou a sušeným hovězím.“

Hodně jsem přemýšlela o tom, jak strávím první týden svobody po pěti letech. Nechala jsem se unášet fantazií. Co bych si vybrala, kdybych si mohla dělat, co chci, bez ohledu na peníze? Kam bych se rozjela? Co takhle Paříž? Kde-

pak, je příliš snobská. Austrálie? Australané jsou prý přátelští. Moment! Vždycky jsem chtěla vidět Velkou čínskou zeď. Ani řecké ostrovy by nebyly špatné. Tádž Mahal? Pompeje? Listovala jsem starým číslem *National Geographic*. Snít jsem si dovolila jenom málokdy. Můj seznam se rychle rozrostl na padesát míst.

Nakonec jsem se rozhodla pro táboření poblíž domova. Jistě, víc jsem si nemohla dovolit, ale to nebylo podstatné. Než se mi narodil Benno, utíkala jsem do divočiny záměrně. Za tímto účelem jsem navštívila nejeden známý národní park. Kdykoliv mě trápily deprese, zlost nebo starosti, mířila jsem do kopců. Když jsem nedostala svou pravidelnou dávku přírody (procházka v parku Golden Gate se nepočítá), nebyla jsem ve své kůži. Potřebovala jsem vypadnout z města. Sedět hodiny pod stromem. Houkání sovy mi při usínání nevadí, dupání sousedů bydlících o patro výš ano. V divočině mi nic nechybí. Nic mě neděsí. Zatoužila jsem zase být sama sebou.

Rhonda pohodila hlavou. „Oukej. Bude z tebe holka do nepohody.“

„Cože? Já holka do nepohody *jsem*.“

„Používání bylinné esence z tebe zálesáka nedělá, Lux. Kdys byla naposledy tábořit?“

„Pár měsíců před narozením Benna.“

„Pořád si pamatuješ, jak na to?“

„Spaní ve stanu se nezapomíná, Rhondo.“

„Mně to připadá jako ukvapené rozhodnutí. Budeš tam sama. Myslíš si, že je to bezpečné?“

„Ano, je. Umím se o sebe postarat. Zkrátka se vyznám.“
Můj táta byl skaut a všechno mě naučil.

„Fajn. Co kdybychom sepsaly seznam všeho, co budeš potřebovat?“

„Už ho mám.“

Věděla jsem, co Rhondě táhne hlavou. *Typická Lux. Zase se do něčeho vrhne a doufá v nejlepší.* Tohle byla moje každodenní realita – žila jsem z hodiny na hodinu, od výplaty k výplatě. Jinou Lux neznala a já jsem jí teď chtěla ukázat svou druhou, nezávislou stránku.

„Tuhle cestu plánuju řadu měsíců,“ přiznala jsem.

„Opravdu?“

„Skutečně.“

„To jsem ráda,“ odpověděla. „Za tebe.“

Obešla jsem stůl a vrhla jsem se jí kolem krku. „Přiznej to, miluješ mě.“

„Ne.“

„Ale ano, miluješ. Zbožňuješ moje hloupoučké, přelétavé já.“

Rhonda se pokusila vykroutit z mého sevření, ale křenila se. „Hlavně po mně nechtěj, abych ti běžela na pomoc, až se ztratíš.“

„Nebudu.“

„A neber si moje burákové máslo. Kup si vlastní.“

„Oukej.“

Skutečně jsem si to její sbalila.

O půlnoci jsem zabrousila do Bennova pokoje. Lehla jsem si na postel, zabořila obličej do polštáře a vdechovala jeho sladkou chlapeckou vůni. Během pěti minut jsem usnula.

Měsíční údolí

Moje bytné se jmenovaly Rose Benneditiová a Doro Bakalianová. Byly to lesbičky a táhlo jim na sedmdesát. Vlastnily neudržovanou viktoriánskou vilu se čtyřmi bytovými jednotkami v Elizabeth Street číslo 428 („potřebuje trochu pozornosti, ale je to velkolepá stará dáma,“ stálo v inzerátu.) Bydlely pod střechou. My jsme se usadili v prvním patře, Patelovi (Raj, Sunite a jejich dcera Anjuli) v přízemí a Tommy Catsos, muž středního věku, který prodával v knihkupectví, obýval suterén.

Rose a Doro jsem zbožňovala. Každou sobotu ráno jsem zaskočila do pekařství Golden Gate, abych jim koupila něco dobrého. Když jsem zazvonila u jejich dveří s výmluvnou bílou krabicí v rukách, Rose přišla otevřít a předstírala úžas.

„Ach, Lux,“ zvolala a přitiskla si ruku na srdce. „Měsíční koláč?“

„A čínské vaječné košíčky,“ odpověděla jsem.

„Zrovna na ně mám chuť. Jak jsi to uhodla?“

Tato sobota se nijak nelišila od těch předešlých, snad až na to, že obě ženy měly na nohou oslnivě bílé tenisky značky Adidas a na sobě oblečení v základních barvách jako děti ze školky. Chystaly se na protestní akci.

„Jdeme na radnici,“ hlásila Doro. „Harvey,“ tím myslela aktivistu Harveye Milka, se kterým si tykaly, „pořádá manifestaci. Potom budeme pochodovat na Van Ness. Pojď s námi, Lux.“

„Troufám si tipnout, že budeme celý den venku,“ poznamenala Rose.

Rose a Doro se rády politicky angažovaly. Byly nesmírně inteligentní (Doro pracovala jako chemička a Rose byla inže-

nýrka) a podporovaly legalizaci interrupcí, schvalovaly sňatky mezi rasami a rovnoprávnost. Jejich krédo znělo: *Proč ne?*

„Samozřejmě se k nám přidáš,“ konstatovala Doro.

Často jsem se vzdala volných víkendů ve prospěch protestních pochodů a demonstrací. Benna jsem tahala s sebou. I já jsem všem těmhle věcem věřila.

Postavila jsem škatuli na pult v kuchyni. „Nejde to. Jedu na výlet. Tábořit.“

„To je paráda!“ nadchla se Doro. „Přeju ti to, Lux. Walden aneb Život v lesích.“

„Nemám ti přinést trochu...?“ zeptala se Rose a prsty přiloženými k ústům naznačila, že kouří.

„Vy hulíte?“

„Ne, drahá, v tomhle nejedeme, ale rády patričně uctíváme svoje hosty. Dáš si?“

Na trávu jsem moc nebyla.

„Jenom jednoho jointa,“ přemlouvala mě Doro. „Člověk nikdy neví.“

Jenom v San Francisku vám stará dáma místo čaje a sušenek nabídne marjánku.

„Dobře,“ souhlasila jsem.

„Výborně!“ zajásaly, jako bych jim oznámila výhru v loterii.

V papírnictví jsem koupila pět pohledů se Snoopym, abych je poslala Bennovi do Newportu. Nechtěla jsem se mu moc připomínat, aby se mu nezačalo stýskat. Jenom jsem mu potřebovala dát na vědomí, že tady pořád jsem. Napsat na lístky nějaký pozdrav se kupodivu ukázalo jako obtížný úkol. Měla jsem v úmyslu napsat něco veselého s podtitulkem:

Měsíční údolí

Maminka tě strašně moc miluje, ale včera v noci nespala v tvé posteli. Tohle jsem vypotila:

Benno, doufám, že sis užil dnešní den!

Benno, předpokládám, že se bavíš!

Benno, věřím, že se ti u babičky líbí!

*Benno, já se mám báječně a jsem pevně přesvědčená,
že ty taky.*

Benno, jak se ti daří? Mně skvěle!

Požádala jsem Rhondu, aby každý den odeslala jeden pohled, až budu pryč.

Chtěla jsem se utábořit někde, kde jsem nikdy dřív nebyla. Vybrala jsem si Sonomu, která leží přibližně pětasedesát kilometrů od San Franciska. Je to vinařská oblast známá také jako Měsíční údolí. Když jsem o ní četla v průvodci, hned jsem věděla, že se tam vypravím. Kdo by odolal místu s tak magickým názvem? Zněl jako zaříkadlo. Jasný zvuk polnice. Stačilo jej vyslovit a naskočila mi husí kůže.

Název *Sonoma* pochází od indiánů kmene Mivoků. Diskuze se vedou o jeho významu. Někdo tvrdí, že znamená „měsíční údolí“, jiní „mnoho měsíců“ (prý se zdá, že měsíc vychází několikrát během jedné noci). Stejně na tom nesejde. Důležité je, že zdejší krajina je nádherná: zurčící potůčky a stromy, staré ovocné sady a spousta divokých kytek. Dokonalé místo, kde se mohu ztratit. Nebo najít. Když budu mít štěstí, tak možná tak trochu obojí.

Než jsem se sbalila, bylo poledne a dům zel prázdnotou. Rose a Doro bojovaly za lepší zítřky, Tommy odešel do práce,

Rhonda se rozjela za rodinou a Patelovi vyrazili na piknik do parku. Hodila jsem batoh do kufru auta a odjela.

O hodinu a půl později jsem zastavila na parkovišti Státního parku Jacka Londona.

V lesích jsem spoléhala na instinkt. A na intuici. Mohla jsem se utábořit na několika stanovištích, ale nikde to nebylo ono. Nakonec jsem objevila perfektní místo.

Vůně vavřínu mě přivedla k potoku. Podél jeho břehu jsem došla k nevelkému sekvojovému háji. Mezi lopatkami mi stékal pot a byla jsem ve svém živlu. Mohla bych ujít dalších dvacet kilometrů, kdyby bylo třeba. Shodila jsem bágel ze zad. Jo, tohle je ono. Vzduch voněl borovým jehličím a cedrovým dřevem. Mýtina mi připadala posvátná jako katedrála. Zašermovala jsem pěstí ve vzduchu a zajásala nadšením.

Benanova nepřítomnost mě znervózňovala (nemohla jsem se vyrovnat s tím, že na něho najednou nemusím brát ohledy). Musela jsem si připomínat: *Není tady. Je v pořádku. Je s mámou.* Doufala jsem, že postupem času se šok zmírní a na samotu si nejen zvyknu, ale začnu si ji i užívat. Nikdo na mě není závislý. Nikdo mě nesoudí. Můžu si dělat, co chci, a cítit se, jak si záměnu.

Svlékla jsem si propocené tílko a chvíli zůstala stát s obnaženou hrudí. Teď je teplo, ale sotva zapadne slunce, teplota prudce poklesne. Přehodila jsem tílko přes keč, aby uschlo, a nasoukala jsem se do čistého trička.

Postavila jsem stan. Vedle spacího pytle jsem vyskládala knížku, kapesní tranzistorák, marihuanovou cigaretu od Doro, krabičku zápalek a baterku.

Měsíční údolí

K večeri jsem si dala dva kousky sušeného hovězího a trochu burákového másla. Začalo se smrákat. Vlezla jsem si do spacáku. Ve stránkách *Hobita* se ukrývala polaroidová fotka Benna a mě. Políbila jsem si špičky prstů a dotkla jsem se ho. *Dobrou noc, chlapečku.*

Napadlo mě, že si budu čist. Napadlo mě, že si bafnu z jointa. Neudělala jsem ani jedno. Položila jsem hlavu na složený svetr, který mi sloužil za polštář, a okamžitě jsem usnula.

Probudila jsem se uprostřed noci. Byla jsem celá zmrzlá. Viděla jsem, jak se v chladném vzduchu sráží můj dech. Strašně se mi chtělo čurat.

Rozepnula jsem stan a vylezla ven. Mýtinu zahalila tak hustá mlha, že jsem neviděla metr před sebe. Opatrně jsem poodešla pár metrů od stanu, stáhla jsem si kalhoty, předřep-la a ulevila jsem si. Mlha se na okamžik roztrhala a já na jasném nebi posetém hvězdami uviděla zářící úplněk. Vzápětí mlha zase klesla a mně se sevřel žaludek. Připadala jsem si jako v pasti.

Vtom jsem zahlédla světlo. Nezdálo se daleko. Zablikalo a zmizelo. Zírala jsem tím směrem jako uhranutá. Zase se objevilo. Někdo tam musí mít chatu.

Najednou jsem měla samoty plné zuby.

Připadalo mi to jako pár minut, ale ve skutečnosti jsem musela za tím světlem jít celé hodiny, protože když jsem vyšla z mlhy, stačilo se rozednít a slunce hrálo.

Zůstala jsem stát na kraji louky. Žádná chata tu nestála. Spíš něco jako velká stodola s červenou šindelovou střechou. Dveře zely dokořán a já jsem viděla dlouhé stoly, u kterých

seděli nějakí lidé. Doléhalo ke mně cinkání příborů a vůně slaniny.

Když jsem je tam tak viděla, jak společně stolují, přepadla mě příšerná opuštěnost. Takhle se cítím často, když natrefím na nějakou partu. Třeba na pláži nebo i v práci. Úplně nejhorší je to na půlnoční v kostele. Jako by každý někoho měl, jenom já ne. Jistě, taky mám svoje lidi: Benna a někdy Rhondu (když je náhodou večer doma – vede celkem bohatý společenský život). Jenže já jsem toužila mít něco jako svůj kmen.

Nemám ponětí, jak dlouho jsem tam stála a šmírovala je. Přála jsem si, aby si mě někdo všiml a pozval mě dál. Nakonec jsem sebrala odvalu a vykročila trávou. Neměla jsem co ztratit. Buď mě přivítají, anebo pošlou pryč.

JOSEPH

Měsíční údolí

1906

Na prahu jídelny stála mladá žena. Byla cizí. V jeden okamžik jsme se pustili do snídaně, a vtom tam stála. Připadala mi jako zjevení. Šálí mě snad zrak?

„Ehm, zdravím,“ hlesla rozpačitě a zamrkala.

„Konečně!“ zvolala Fancy a vyskočila z lavice. „Už jste tady! Ani na minutu jsem nepochybovala, že přijdete. Nikdy se nevzdávám naděje!“

Dřív než jsem stačil sestru zastavit, rozběhla se k ženě a objala ji. „Kde jsou ostatní? Copak jste přišla jenom vy? Proč vám to trvalo tak dlouho?“

Od chvíle, kdy nás obklopila mlha, uplynuly čtyři měsíce. Mezi lidmi jsem si dával pozor, abych užíval slovo *obklopila*, a ne *uvěznila*. To první přece jenom ponechávalo pootevřená vrátka a těmi vrátky mohla přijít...

„Myslím, že jste si mě s někým spletla,“ odpověděla žena a začervenala se. „Ráda bych byla tím, na koho čekáte, ale obávám se, že jím nejsem.“

Ne, ji jsem opravdu nečekal. Ani ve snu. Proč je tak divně

oblečená? Copak jde na maškarní? Na rozdíl od zdejších žen, které si vlasy úhledně zaplétají, je má rozpuštěné, a dlouhá ofina jí téměř zakrývá oči. Místo sukně má na sobě kalhoty, které nestoudně obepínají její boky a stehna. Na blůze má nápis: KRÁLOVO PIVO – USMĚJ SE, JESTLI JSI HO VČERA MĚL.

„Podívej se, Josephe!“ rozplývala se Fancy, jako by sama ženu přičarovala. „Vidíš?“

Vydal jsem se k nim a přemáhal závrať, která se mě zmocnila. Přesně takhle jsem se cítil těsně po zemětřesení, když Marta zjistila, že v Greengage je všechno při starém a všichni jsou v pořádku. Byl jsem úplně dezorientován. Jako by někdo násilně přeskládal všechny buňky v mém těle.

„Jsem Joseph Bell,“ představil jsem se.

„Lux Lysanderová.“ Energicky mi potřásla pravicí.

Těkala očima po místnosti, jako by se i ona potřebovala zorientovat, a určitě se tvářila stejně zmateně jako já.

„Vy tu točíte film?“

Točíme film? „Jak jste nás našla?“ zeptal jsem se.

„Viděla jsem světlo v mlze.“

„Vy jste prošla mlhou?“

Přejela si dlaněmi po pažích a zachvěla se. „Byla strašně hustá.“

„Takže vy jste nás nehledala?“ zeptala se zklamaně Fancy. „Jenom jste zabloudila v mlze a skončila tady?“

Lux omluvně pokrčila rameny.

„Nebylo vám v té mlze zle?“ vyzvídal jsem.

„Jak zle?“

„Nekrátil se vám dech? Necítila jste bušení srdce?“

„Maličko jsem bojovala s pocitem klaustrofobie, takže tep

se mi určitě zrychlil, ale špatně mi nebylo.“ Rozhlédla se po místnosti, odkud ji sledovalo 278 párů nechápavých očí.

„Asi bych měla jít,“ omlouvala se. „Určitě vás ruším.“

Vycouvala ze dveří, kvapně se otočila a vykročila přes louku.

„Ne, počkejte!“ vykřikl jsem. Dostihl jsem ji, chytil ji za loket a otočil k sobě. „Věnujte mi trochu času, prosím. Dovolte mi položit vám pár otázek ohledně mlhy.“

Zatvářila se poplašeně. „Proč? Copak je na ní něco zvláštního?“

„Jak jste se sama zmínila, je nezvykle hustá. Kromě toho tu visí už dlouho.“

Shromáždila se kolem nás skupinka těch, kteří zoufale prahli po informacích. Doufal jsem, že budu schopen neznámou ženu vyzpovídat v soukromí, ale holt mi to nebylo práno.

„Prosím. Můžu se vás na něco zeptat?“

„Oukej. Proč ne,“ přikývla rozvážně Lux.

„Děkuji vám. Mohla byste odhadnout, na jaké ploše se mlha rozprostírá?“

„Odhadování vzdáleností mi moc nejde.“

„Dobrá. Jak dlouho vám trvalo, než jste mlhou prošla?“

„Právě to mi připadá velmi zvláštní. Zdálo se mi, že jdu jenom několik minut, ale muselo mi to trvat o hodně déle, protože ze stanu jsem vyšla o půlnoci, a když jsem dorazila sem, bylo ráno.“

Opět se mi nepříjemně sevřel žaludek.

„Takže jste v té mlze urazila několik mil?“

„Hmm – asi jo.“

„Vy jste tu tábořila? Kde?“

„V Měsíčním údolí. V Parku Jacka Londona.“

Jack London má svůj park? Věděl jsem, že se mu daří (právě utratil majlant za sousední parcelu), ale netušil jsem, že je na tom *tak* dobře. Pořídil si „park“ a pojmenoval ho po sobě? No... Vždycky byl kapku samolibý.

„Byla tam ta mlha, když jste přijela?“

„Ne. Naopak, byla nádherná jasná noc. Zatáhlo se až po půlnoci, jak jsem vám řekla.“ Moje vyptávání jí začínalo lézt na nervy.

Chystal jsem se jí zeptat na zemětřesení. Jak dopadly Glen Ellen a Santa Rosa? Co San Francisco? Vtom ke mně zezadu přistoupil Magnusson a zašeptal: „Vyzkoušíme tu mlhu.“

Ano. Pokud dokážeme mlhou bezpečně projít jako ona, přestane na domněnkách té ženy záležet.

„Nardo!“ křikl jsem.

Přiběhl ke mně mladík s čupřinou hustých černých vlasů. Náš chovatel prasat.

„Potřebujeme podsvinče.“

„Berkshirské, nebo gloucestershirské?“

„Gloucestershirské. Nějaké nedochůdce.“

Povzbudivě jsem se na Lux usmál, abych ji uklidnil. Nervózně přešlapovala na místě. „Už jsme hotoví?“

„Skoro,“ hlesl jsem.

Nardo odběhl a za pár minut byl zpátky s růžovým podsvinčetem s černými skvrnami, které nesl v podpaží.

Lux se při pohledu na prasátko rozzářila. „Ten je rozto-milý.“

„Dej jí ho,“ přikázal jsem.

Nardo jí zvíře podal. „Bojí se. Přitiskněte ho k sobě, ať cítí vaše srdce.“

„Prokážete mi poslední laskavost?“ zeptal jsem se Lux.
„Než odejdete.“

Ale žena měla oči jen pro podsvinče. „Musím ti nějak říkat. Budeš Wilbur,“ rozplývala se a drbala ho za ušima. „Však víš – ze *Šarlotiny pavučinky*.“

Netrpělivě jsem přikývl. „Šla byste s tím prasetem na okamžik do mlhy?“

„Proč?“

„Chci si ověřit jednu hypotézu.“

„Jakou?“

Musel jsem jí říct pravdu – aspoň částečně. „Je nám z té mlhy špatně, ale vám očividně ne.“

„Proč je vám špatně?“

Nedokázal jsem pohotově vymyslet žádnou lež. „Nemám ponětí.“

Její obličej zvládněl. „Oukej. Chtěli byste vědět, jestli se něco změnilo. Proto se na mě všichni tak díváte. Prošla jsem mlhou a nic mi není. Zajímá vás, jestli byste to taky zvládli.“

„Přesně.“

„Mám to za vás vyzkoušet. S tím prasátkem?“

„Pokud vám to nevadí.“

Teď už se kolem nás shromáždili úplně všichni a zvědavě poslouchali náš rozhovor.

„Prosím,“ špitla Fancy.

„Dobře, ale pak už opravdu musím jít.“

Vytáhl jsem kapesní hodinky. „Šedesát vteřin. Dám vám vědět, kdy je načas vrátit se.“

„Bojíte se, abych vám neutekla i s čuníkem?“ žertovala.

Tohle bylo to poslední, co mi dělalo starost.

Vstoupila do mlhy. Za minutu jsem na ni zavolal, aby se

vrátila. Vyšla do slunečního svitu s vláčným podsvínčetem v náruči.

„Je... mrtvý,“ zajíkla se. „A můžete za to vy! Vy jste to zavinil! Donutil jste mě, abych ho zabila. Proč jste to udělal?“ zlobila se.

„Omlouvám se. Poslouchejte... Vždyť je to jenom prase,“ bránil jsem se. Hlavou mi táhlo: hlavně že to není jeden z nás.

Hněvivě zavrtěla hlavou. „Už musím jít. Domů.“ Stále otřesená ze smrti podsvínčete vyhrkla: „Můj syn brzy nastupuje do školy. Ještě jsem mu nekoupila pomůcky.“

„Vždyť je teprve srpen,“ namítl jsem.

V tu chvíli se mě zmocnila předtucha, kterou jsem úporně potlačoval od chvíle, kdy se u nás žena objevila. Nemohl jsem se jí vyhnout, tak silně na mě doléhala.

„Polovina srpna,“ upřesnila. „Šestnáctého. Devatenáct set sedmdesát pět – pro případ, že byste zapomněl,“ dodala a sjela mě kritickým pohledem od hlavy k patě. Měl jsem na sobě kalhoty se šlemi, pracovní boty a plátěnou košili.

Vycítil jsem, jak lidé kolem mě jako jeden muž zadrželi dech. „Nuže...“

Nuže je tažný kůň mezi slovy. Může znamenat spoustu věcí. Nuže, rád jsem vás poznal. Nuže, toto byla zajisté přínosná konverzace. Nuže, nějaké bláznivé ženské se podařilo dostat se do Greengage.

„Už mi tak dobře není,“ postěžovala si Lux.

„Co vás trápí?“ zeptala se Marta hlasem ošetřovatelky, povzbudivým a zároveň konejšivým. Dokázala lidi přimět, aby se jí se vším svěřili.

„Točí se mi hlava,“ přiznala Lux. „Asi budu zvracet.“

Měsíční údolí

Zavravorala a svezla se do trávy. Podsvinče jí vypadlo z rukou. Ani se nepohnula. Marta vedle ní poklekla a zlehka jí přiložila prsty na krk. Hledala puls.

Bože můj! Zabil jsem ji tím, že jsem ji přiměl vkročit do mlhy?

„Jenom omdlela,“ hlásila Marta a sedla si na paty. „Bude v pořádku. Ale ne díky tobě, Josephe. Klást jí takové otázky... Vždyť jsi ji vyděsil k smrti. Na cos myslel?“

Ohromená Fancy zamumlala: „Devatenáct set sedmdesát pět?“

Její poznámka zapůsobila jako rozbuška a všichni začali mluvit najednou.

Marta okolní hysterii ignorovala.

„Vezmeme ji k nám,“ oznámila mi.

Sklonil jsem se a vzal ženu do náruče. Tuhle cizinku.

Jejíž jméno znamená *světlo*.

V půli cesty k domu Marta prohodila: „Včera byl úplněk, že?“

Během naší čtyřměsíční izolace se zdálo, že dny kolem úplňku plynou jinak než ostatní v měsíci. Sotva měsíc dorostl do své plné velikosti, čas po půlnoci se zrychlil. A my s ním. Jako když na gramofonu zdesetinásobíte otáčky a přehrajete desku. Hodiny ubíhaly jako minuty. Tenhle pocit vydržel čtyřiaadvacet hodin. Potom se čas vrátil ke svému obvyklému tempu.

„K zemětřesení došlo za úplňku,“ připomněla mi.

„Na co narážíš?“

Zatvářila se podrážděně jako vždycky, když čelila něčemu, co nedokázala úplně pochopit.

„Ta ženská je zjevně duševně labilní,“ chlácholil jsem ji.

„Právě o to jde. Mně labilní nepřipadá. Josephe...“ Výmluvně se odmlčela. „Co když je naprosto při smyslech?“

„Odnes ji do zadní ložnice,“ přikázala mi Marta.

Položil jsem Lux na postel. Neprobrala se. Využili jsme jejího bezvědomí, abychom si ji mohli důkladně prohlédnout.

„Co znamená nápis na té její blůze?“ zeptala se Marta.

„Něco... vyzývavého?“ hádal jsem.

„Snad. Ale proč to nosí?“

„Třeba chce k sobě přitáhnout pozornost.“

„Jak může v těch kalhotách dýchat? Určitě neprospívají jejím reprodukčním orgánům. Zajímalo by mě, jestli má u sebe nějaké doklady. Prohledám jí kapsy,“ oznámila Marta.

Přistoupila k lůžku a sáhla do Luxiny levé kapsy u kalhot. Nic. Z pravé vytáhla zmačkaný papírek od bonbonu. *Jolly Rancher*. Přičichla k němu

„Třešňový,“ hlesla. „Přiznej si to, Josephe.“

„Co?“

„Že jsi nikdy neviděl takhle oblečenou ženskou.“

„Neviděl. Protože nemám ve zvyku skotačit se šilenci.“

„Přestaň! Něco s ní není v pořádku, ale to neznámá, že je blázen. Dnes, v roce devatenáct set šest, není na světě obchod, který by prodával takové hadry.“

„Naznačuješ, že nám říká pravdu?“

„Říkám, že k ní musíme přistupovat s otevřenou myslí. Nevysvětlitelné se už stalo. Čtyři měsíce tu vězíme uvěznění mlhovou clonou. Když se do ní pokusíme vstoupit, zahyneme. Musíme zvážit jiné možnosti,“ šeptala, jako by ji bolela ta slova vyslovit.

Měsíční údolí

Usedl jsem na židli.

„Co budeš dělat?“ uhodila na mě.

„Počkám, až se probudí.“

„A pak?“ naléhala.

„Pak jí položím další otázky,“ prohlásil jsem tak, aby to znělo, jako bych měl nějaký plán.

LUX

Lůžkoviny voněly sluncem. Muž, který mě přiměl zabít chudáka nevinného Wilbura, stál u okna zády ke mně a díval se ven. Zakašlala jsem a on se otočil.

„Už jste vzhůru,“ poznamenal.

Joseph, tak se jmenuje. Měřil přibližně metr osmdesát, měl tmavé vlasy a průzračně modré oči. Na opáleném obličejí se objevovaly první vrásky. Mohlo mu být kolem čtyřiceti, ale fyzickou měl obdivuhodnou. Přímou sršel energií.

„Co se stalo?“ vyhrkla jsem.

„Omdlela jste.“

„Já že jsem omdlela?“

„Vy si to nepamatujete?“

„Pamatuju si, že mi bylo šoufl.“

„Jak se cítíte teď?“

Zamyslela jsem se. Hlava mě nebolela, mrákoty mě neobcházely – zato mi pořádně kručelo v břiše. „Umírám hladem.“

„Kdy jste naposledy jedla?“

„Včera večer kolem sedmé. Zblajzla jsem pár lžic burákového másla.“

Legračně se zaksichtil, zato já jsem se zastyděla. Na rozdíl ode mě se vyjadřoval kultivovaně a s noblesním anglickým přízvukem. Šel z něho trochu strach.

Místnost byla zařízená ve stylu devatenáctého století a neměla chybu – architektovi neunikl jediný detail. Stál tu stojan s umyvadlem a džbánem. Na podlaze z tvrdého dřeva a s prkny přitlučenými černými hřebíky ležel starobylý koberec. Na stěně visela petrolejka. Matrace pode mnou zašustila. Koňské žíně.

Proč mají takhle zařízený barák? A proč se ten chlap obléká jako táta z *Domečku v prérii*? Copak tu točí seriál a on v něm hraje? Neustále jsem hledala nějaké logické vysvětlení. Jediná věc, která dávala smysl, byla ta, že jsem vpadla přímo do natáčené scény. Ale proč nikdo nezařval „Stop!“, když jsem jim tam tak vtrhla? A proč prasátko zemřelo, když jsem s ním vešla do mlhy? To přece nebyl žádný trik. Čuník byl vážně mrtvý. Cítila jsem, jak vydechl naposled a zvláčněl mi v náruči.

Rozbušilo se mi srdce. Položila jsem si ruku na hrud', aby se uklidnila.

„Odpočívajte,“ doporučil mi Joseph. „Přinesu vám něco k jídlu.“

Při představě, že tu zůstanu sama, mě přepadla panika. Popadla jsem ho za paži. „Neodcházejte, prosím.“

Zíral na moji ruku, zaskočen tím, že jsem si dovolila dotknout se ho, a já jsem se přinutila povolit sevření.

„Půjdu jen do přízemí. Hned jsem zpátky.“

Zírala jsem na něho vytřeštěnýma očima.

„Slibuji, Lux.“

Měl příjemně hluboký hlas, který mě okamžitě uklidnil. Pochopila jsem z něj, že mám před sebou chlapa, který udělá, co řekne. Přesto jsem nechtěla zůstat sama.

„Půjdu s vámi.“

„Měla byste ležet.“

„Kdepak. Jdu taky.“ Přehodila jsem nohy přes pelest.

Když pochopil, že nemá smysl mi bránit, pomohl mi vstát. Odváděl mě z ložnice ke schodům. Na podestě ukázal z okna. „Tamhle je Marta, moje žena.“

Klečela na zahradě zády k nám a pilně plela záhon.

„Vy tu žijete? Vy a vaše manželka?“

„Ano.“

„Fakticky? Pořád?“

„Už to tak vypadá,“ odpověděl unaveně.

„Takhle se oblékáte? Na matracích z koňských žíní spíte schválně?“

Vystrčil hlavu z otevřeného okna. „Martol!“ zvolal.

Otočila se k němu. Byla to ta paní, která se mě ptala, co mi je, než jsem omdlela.

„Probudila se, pojd' sem!“

Marta se zvedla a utřela si ruce do zástěry. I ona měla na sobě historické oblečení – sukni po kotníky, blůzu s dlouhými rukávy a vyšší botky s drobnými knoflíky.

„Vy nejste herec? Tohle není filmová scéna?“

„Ne.“

„Já tomu nerozumím. Proč jste se rozhodli žít jako v devatenáctém století? Jste nějaká náboženská sekta? Má tohle být nějaký druh komunity?“

Ve skutečnosti jsem si nemyslela, že jde o nějakou skupi-

Měsíční údolí

nu fanatiků, ale v tu dobu jsem neměla žádné jiné srozumitelné vysvětlení. Taky mi připadalo zvláštní, že Joseph působí stejně zmateně jako já. Nechápatě koulí oči na moje džíny a pohorky. Moje oblečení ho viditelně šokuje stejně jako mě to jeho.

„Pojďte dolů!“ zavolala na nás Marta z přízemí. „Udělám vám sendviče.“

Marta přinesla na stůl misku švestek. Byla to drobná žena, která z dálky vypadala jako dítě. Blondaté vlasy měla úhledně rozdělené pěšinkou a přísně stažené dozadu, ale obličej působil vlídně.

„Máte ještě hlad?“ zeptala se. „Vezměte si nějaké ovoce.“

Už jsem se nacpala chlebem. „Děkuji, ale už nebudu. Mám dost.“

Trochu jsme si povídali, ale ve vzduchu dál vládlo napětí. Otázky se nad námi kupily jako bouřková mračna. Ty moje mohly počkat. Jejich se zdály mnohem naléhavější.

„Nejsme herci ani náboženská sekta. Tohle není komunita,“ spustil Joseph.

„Nechtěla jsem vás urazit. Jenom se pokouším pochopit, co se děje. Kde jsem se ocitla.“

„Jste na farmě Greengage,“ odpověděla Marta. „V Měsíčním údolí. Slyšela jste někdy o Greengage?“

„Ne.“

Otočila se k Josephovi a znepokojeně sraštila obočí. Už nebyla dál schopná skrývat emoce. „Žijeme tu už sedmnáct let a každý nás tady zná.“

Pokrčila jsem rameny. „Je mi líto. Bydlím v San Francisku. To je možná důvod, proč jsem o vás nikdy neslyšela.“

Joseph vzal Martu za ruku a stiskl ji.

„Píše se rok devatenáct set sedmdesát pět?“ zeptal se mě.

„Ano,“ přikývla jsem. Proč se tak hloupě ptá?

„V čem je problém?“ nechápala jsem.

Zaváhal. „My máme rok devatenáct set šest.“

Joseph mi vyprávěl svůj příběh. Byl docela prostý. Napřed přišlo zemětřesení, potom mlha. Vydržela čtyři měsíce. Dneska jsem přišla já.

Znělo to prostě, ale nebylo jednoduché tomu uvěřit.

„Nemůžete čekat, že vám na to skočím,“ prohlásila jsem.

„Je to pravda,“ trval na svém Joseph.

„Dobře. V tom případě mi předložte nějaký důkaz.“

„Jak vy dokážete mně, že jste přišla z roku devatenáct set sedmdesát pět?“

„Stačí se na mě podívat,“ řekla jsem a ukázala na tričko.

„Tak se podívejte vy na nás. Stačí?“ opáčil Joseph.

„Ukaž jí svůj pas,“ navrhla Marta. „Je v psacím stole v salonu. V pravé zásuvce.“

Povzdechl si a šel si pro něj.

„Chápu, že jste otřesená,“ poznamenala Marta. „Ujišťuji vás, že i my jsme v šoku.“

Zírala jsem na ni a vrtěla hlavou. Byli tak divně oblečení, protože pocházeli z minulosti? Protože nějakým záhadným způsobem uvízli v čase? Dovolte, abych se zasmála! Ale Marta jako blázen nevypadala. Zdála se úplně přičetná.

„Omlouvám se. Nechtěla jsem být neomalená. Ale nemůžu tomu uvěřit.“

„Já vím,“ přikývla Marta.

„Je to přitažené za vlasy.“

„Ano, je,“ souhlasila.

Joseph se vrátil se svým pasem. Nebyla to knížečka, jako jsou ty dnešní, jenom kus papíru přilepený ke koženým deskám.

Narízením Její královské Výsosti Viktorie, pan P. T. Joseph Beauford Bell jest způsobilý ku volné a neobmezené cestě do Spojených obcí severoamerických..., bla bla bla, starobylý prapodivný jazyk. Datum narození: 20. července 1864. Dole byla fotografie.

A na ní Joseph.

Když jsem byla malá, otec mi zakázal číst science fiction nebo fantasy literaturu. Tvrdil, že je to brak nejtvrďšího kalibru. Nechtěl zaneřádit mou bystrou mladou mysl zbytečným maglajzem, jak sám říkal. Když kniha nebyla hodna recenze v *Timesech*, neměla v naší knihovně co pohledávat.

A tak zatímco moji spolužáci nadšeně hltali *Letopisy Narnie*, já jsem byla odsouzena k četbě *Zrzouna*.

Zachraňovalo mě jenom to, že jsem byla nejoblíbenější holka ze školy. Což nemá velkou výpovědní hodnotu, protože být populární v tomhle věku je snadné. Stačí, když nosíte vlasy zapletené do francouzských copů, řeknete svým kamarádkám, že vám rodiče dovolují pít k večeři vinný střik, a jdete na rande s každým klukem, který vás pozve. Vydržela jsem stát pět minut v kýblu horké vody, aniž bych musela běžet čurat. Snědla jsem na posezení čtyři vídeňské párky v rohlíku (s cibulí). Sama jsem si ustříhla ofinu a – prásk! – rázem jsem byla královnou třídy.

Výsledkem bylo, že jsem prakticky každý víkend spala u některé kamarádky. A právě tam jsem podváděla. Ulejva-

la jsem se z vyvolávání duchů a vyhýbala se spirituálním tabulkám. Místo toho jsem se vplížila s baterkou do spacáku, pevně jsem se v něm zazipovala a ponořila se do některé ze zakázaných knížek. Propadla jsem se do Narnie. Cestovala jsem časem spolu s Meg a Charlesem Wallacem. S Arrietty a Podem jsem žila pod podlahou.

Nejspíš právě proto, že jsem měla tyhle knihy zakázané, ve mně žily mnohem déle, než by měly. Z nějakého důvodu jsem z nich nevyrostla. Neustále jsem hledala tajnou bránu, neoznačené dveře, které mě zavedou do jiného světa.

Nikdy by mě nenapadlo, že je doopravdy najdu.

Zatímco jsem zkoumala Josephův pas, Marta rychle počítala na kousku papíru.

„Joseph, jestli říká pravdu, tak tam venku uběhlo šedesát devět let, zatímco v Greengage jenom čtyři měsíce. To znamená, že na každou zdejší minutu připadají skoro tři a půl její hodiny. Je tady minimálně půl hodiny. To znamená, že je pryč čtyři a půl dne. Její lidé o ni budou mít strach. Musíme ji okamžitě odvést zpátky k mlze.“

Jestli říká pravdu. Oni mi *nevěří*? Marta vypadala zkroušená obavami. Opravdu se bála, nic nepředstírala. Tři a půl hodiny za minutu? Ale no tak! Nejradši bych se tomu vysmála. Napůl jsem čekala, že se ze spíže vyhrne filmový štáb se skrytou kamerou. Ale co když je to pravda? Propána! Kdybych zůstala v Greengage další hodinu, doma by utekly skoro dva týdny.

„Musím běžet!“ vykřikla jsem.

„Ano, bude to tak lepší,“ souhlasila Marta.

„Ne, nikam nepůjdete,“ zasáhl energicky Joseph. „Pani-

ka není na místě. Žijete v reálném čase, na to klidně vsadím svůj život.“

„Nemůžeme riskovat, Josepho,“ krotila ho Marta.

„O čem to sakra mluvíte?“ zeptala jsem se. Byla jsem stále zmatenější.

„Pojďte,“ vyzvala mě Marta. „Odvedeme vás k mlze. Cestou se vám pokusíme všechno vysvětlit.“

Těkala jsem očima z Marty na Josepha a zase zpět. Jestli jsou to herci, tak zatraceně talentovaní.

Kráčeli jsme svižným tempem, jen tak tak že jsme se nedali do klusu.

„Ten pocit, který jsme měli při úplňku, Marto... , ten dojem,“ začal Joseph a hned nato se rozpačitě odmlčel. Ať už se mi pokoušel popsat cokoliv, nebylo to snadné.

„Dovolte mi na něco se zeptat, Lux. Zdá se vám, že čas právě teď letí?“

„Já nevím. Nemyslím.“

Spíš naopak. V mém rozčilení se vlekl šnečím tempem.

„Připadá vám, že plyne běžným tempem, je to tak?“ ujišťoval se.

„Určitě se nedá říct, že by utíkal,“ přiznala jsem.

„Souhlasíš, Marto?“

„Ano.“

„Zato včera, než přišla?“ zeptal se Marty.

Vážně se na sebe podívali.

„Co se děje? Povězte mi to,“ vyzvala jsem je.

„Včerejší den utekl jako hodina,“ odpověděla Marta.

„Takhle to po zemětřesení chodí po každém úplňku.“

„Věděli jsme to, jenom jsme si to nechtěli přiznat. Přitom-

nost této mladé ženy to potvrzuje,“ řekl Joseph Martě. „Čas se při úplňku opravdu zrychluje a překoná přibližně čtrnáct let. Avšak *výhradně* při úplňku.“ Obrátil se ke mně. „Ostatní dny v měsíci – včetně dneška – plyne úplně stejně zde i na druhé straně mlhy.“

Kývl na mě. „Nejsem toho názoru, že vám hrozí nějaké nebezpečí, Lux. Cestu mlhou jste zvládla bez úhony a zdá se, že na rozdíl od nás můžete kdykoliv odejít. Klidně hned, jestli chcete.“

Zastavili jsme se na kraji louky. Mlha tam pořád visela.

„Podle mě by měla jít,“ mínila Marta. „Nemůžeme riskovat.“

Vzpomněla jsem si na Benna. Začíná mu druhý den prázdnin.

„Běžte, prosím,“ naléhala Marta.

„Pokud teď odejdu, budu schopna se vrátit?“

„Netuším,“ přiznala.

Co se týče Benna, od prvopočátku jsem měla jakýsi šestý smysl. Předem jsem věděla, že za chvíli spadne z prolézačky, anebo jsem procitla uprostřed noci těsně před tím, než se probudil on. Tak silně jsme na sebe byli napojení. Snažila jsem se k němu nějak dosáhnout, nějak se ho dotknout. Překonat třítisícovou vzdálenost do Newportu a být mu blíž. Nevnímala jsem nic jiného než příval dobré čisté energie. Nejspíš sedí s mou matkou na gauči a cpe se nakrájeným jablkem.

„Ráda bych tu mlhu vyzkoušela ještě jednou,“ prohlásila jsem. „Chci se ubezpečit, že opravdu můžu odejít, kdy se mi zlíbí.“

Marta se na mě znepokojeně podívala.

Měsíční údolí

„Zůstanu v ní jenom minutu,“ slíbila jsem.

„Čeká na vás doma někdo?“ vyzvídal Joseph.

„Ano.“

„Pochopíme, jestli se rozhodnete nevracet.“

S bušícím srdcem jsem vkročila do mlhy. Byla hustá, ale dýchání mi potíže nedělalo. Mlha na mě neměla nejmenší vliv. Otočila jsem se zády k farmě a pokusila jsem se bílým oparem dohlédnout do mého tábora. Uviděla jsem mdlou záři, což mě uklidnilo. Znamená to, že v mých časech je den stejně jako tady. Pozorně jsem se zaposlouchala a dolehlo ke mně hučení silnice. Vtom jsem zaslechla písničku. Linula se z rádia projíždějícího auta. Nemohla jsem si ji splést s žádnou jinou. Duo Captain and Tennille pělo svůj hit „Love Will Keep Us Together“, který v sedmdesátém pátém do omrzení přehrávaly všechny rozhlasové stanice.

„Minuta uplynula,“ hlásil Joseph.

Zaváhala jsem a vrátila se do minulosti.

„Jste si tím jistý?“ zeptala jsem se Josepha. Zase jsme byli v jeho domě. „Že s výjimkou úplňku tady čas běží normálně?“

„Ani v nejmenším o tom nepochybuji.“

Marta se zamračila. „Přesto by se měla vrátit.“

Teď když jsem se přesvědčila, že na druhé straně mlhy plyne čas jako vždycky, se mi nikam nechtělo. Nerada bych, aby mě odtud vyháněli. Musím jim něco nabídnout. Informace. Budu jim je dávkovat po troškách. Třeba přijdeme na to, co se tady děje.

„O zemětřesení jsme se učili ve škole,“ spustila jsem. „San Francisco srovnalo se zemí. Město skončilo v plamenech. Tenkrát naměřili něco přes osm stupňů Richterovy stupnice.“

„Richterovy stupnice?“ podivil se Joseph.

„Tou se měří síla zemětřesení.“

„Osm je hodně?“

„Je to katastrofa.“

„Pořád jsme čekali, až nás někdo zachrání,“ povzdechla si Marta. „V Sonomě nás dobře znají. Prodáváme naše produkty do restaurací a koloniálů v okruhu padesáti mil od farmy. Proč nás nikdo nepostrádá?“

Joseph si promnul spánky a shrbil se na židli. Viděla jsem, že začíná propadat depresi. Bláznivá nebo ne, musím něco udělat.

„Až dorazím domů, seženu pomoc.“

„Jakou, prosím vás?“ zeptal se.

„Nevím. Kdo by mohl přijít na to, jak vás dostat z mlhy? Fyzik?“

Skepticky se na mě podíval.

„Co třeba meteorolog?“ zažertovala jsem. „Podívejte se, myslím to vážně. Musí existovat řešení.“ Ačkoliv já sama jsem se nedokázala vypořádat s podivností téhle situace, snažila jsem se myslet konstruktivně. „Co kdybych sem přijela nějakým vozidlem? Mohli bychom mlhou projet.“

„To jsme zkoušeli,“ oznámil mi Joseph. „Pro naše účely jsme si pořídili ford Model T. Magnusson. Pořádně jsme ho utěsnili, a stejně to nepomohlo.“

Zaskřípaly přední dveře a na chodbě zaduněly kroky.

„Moje sestra Fancy,“ představil Joseph příchozí.

Byla to žena, která mě spontánně objala, když jsem vkročila do jídelny. Tmavé vlasy měla ostříhané nakrátko. Oblékla se do červených hedvábných kalhot a zelené halenky s kimonovými rukávy. V porovnání s Josephem a Martou vypadala jako cirkusačka.

„Je to pravda?“ uhodila na Josepha. „Je to pravda?“ obrátila se ke mně s toutéž otázkou, aniž si počkala na bratrovu odpověď. „Opravdu jste přišla z roku devatenáct set sedmdesát pět?“

„Jo.“

Do očí jí vhrkly slzy. „Všechno jsem zmeškala,“ vzlykla.

Rozumím pocitům, že vás život mívá.

„Mají ženy konečně volební právo?“

„Ano.“

„Od kterého roku?“

„Devatenáct set dvacet. Aspoň myslím. Teda tady, ve Státech.“

„Probaha, trvalo to dost dlouho, že? Mám tolik otázek. Vrábí se zpátky? Vrábíte se zpátky?“ Nešťastně se na mě podívala a podala mi něco zabaleného v plátěném ubrousku. „Přinesla jsem vám dárek. Vlastně úplatek, abych vás přiměla zůstat. Kousek Elisabettina piškotového zákusku s mandlemi.“

Rozložila jsem ubrousek a uviděla dozlátova upečený moučník. „Nemusíte mě přemlouvát,“ prohlásila jsem. „Zůstávám.“

Nebyla jsem tak úplně přesvědčená, že jsem se ocitla v roce 1906, ale nechtěla jsem odejít, dokud se tu trochu neporozhlédnu.

„Jeden den,“ upřesnila Marta.

„Výborně!“ zaradovala se Fancy a zatleskala. „Máme si opravdu o čem povídat.“

Najednou jsem si uvědomila, jak příšerně musím vypadat. Tričko mám od bláta. Páchnu po Wilburovi. Prohrábala jsem si zacuchané vlasy prsty, ale bylo to beznadějné.

„Potřebujete se upravit,“ poznamenala Marta.

„Dala bych si bleskovou sprchu,“ kápla jsem božskou.

Marta naplnila dva velké hrnce vodou a postavila je na sporák. „Fancy, pojd' mi pomoci s vanou. Je v kůlně.“

Ženy přinesly do kuchyně plechovou vanu. Něco jako blesková sprcha tady neexistuje.

„Nechtěla jsem vám přidělovat práci. Opláchnu se tady v umyvadle. Nebo nahoře v ložnici.“ Vzpomněla jsem si na stojan se džbánem.

„Hloupost,“ mávla rukou Marta.

Zachovávala klid. Byla to žena zvyklá vypořádávat se s každodenní realitou. Jsem tady. Jsem špinavá. Potřebuju se pořádně vykoupat.

„Vaše oblečení musíme vyprat. Přines slečně něco na sebe, Fancy.“

„Myslíš tím něco jako korzet?“ Cože? Nemá ho Marta právě teď na sobě? Je v pase útlá jako voska.

„Já totiž korzety nenosím a vy, Lux, byste je taky nosit neměla,“ vysvětlovala Fancy. „Svírají plíce a játra. Smrtící past. Jsem zastánkyní přirozenějšího vzhledu.“

Rozhovor se začal stáčet znepokojivě intimním směrem.

„Najdete mě v salonu, až budete hotová,“ oznámil mi Joseph a zmizel.

„Na tvém vzhledu není přirozeného vůbec nic, Fancy,“ poznamenala Marta.

Ženino hedvábí výrazných barev určitě není běžně k vidění, ale mně se líbilo.

„Přišla jsem ti představit nejnovější módní styl. Ze Šanghaje.“

Jakmile se voda ohřála, Marta přelila obsah dvou hrnců do vany, vzala ručník a kostku mýdla a podala mi je.

„Marta vyrábí úžasná mýdla,“ básnila Fancy.

Přiíchla jsem k němu. Vonělo po levanduli.

Paní domu beze slova odešla a zdálo se, že má dost naspěch. Snad jsem se jí něčím nedotkla?

„Neberte si to osobně,“ chlácholila mě Fancy. „Švagrová s ničím dlouhé štráfy nedělá. Ale my dvě budeme přítelkyně, tím jsem si jistá.“ Usmála se. „Nechcete se náhodou o mně dozvědět něco víc? Určitě umíráte zvědavostí.“

Podívala se na mě plna očekávání.

„Jistěže,“ přisvědčila jsem.

„Nuže... Nikdy jsem nebyla vdaná, ale moc k tomu nechybělo. Zasnoubila jsem se s Albertem Aldersonem, ale na poslední chvíli jsem to zrušila. Chcete vědět proč? Páchlo mu z pusy, jako by se ustavičně cpal modrým sýrem. Edward, můj otec, zuřil. ‚Ty rušíš sňatek kvůli halitóze?‘ obořil se na mě. ‚Dej tomu chudákovi muži větrovou pastilku, nebo dýchej ústy!‘ Ano, drahý otče, budu dýchat ústy po příštích padesát let. Ubohý Edward! Obávám se, že ho obě jeho děti krutě zklamaly. Jste vdaná, Lux?“

Zaváhala jsem. „Ano,“ zalhala jsem. Jestli skutečně pochází z minulých časů, nechtěla jsem ji znechutit.

„Tak to máte vážně štěstí, děvče. Tady není nikdo zajímavý. Jak se jmenuje váš muž? Vyprávějte mi o něm.“ Dychtivě se ke mně naklonila s rozzářenýma očima.

„Víte, nevyjádřila jsem se přesně. Byla jsem vdaná, ale už nejsem.“

Zatvářila se zklamaně. Viděla jsem, na co myslí. Že jsem rozvedená. Z jejího úhlu pohledu je to možná horší než být svobodná matka.

„Jsem vdova. Už dlouho. Manžel zahynul před několika lety.“

Toto je pouze náhled elektronické knihy.